

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО ПРАВА ТА ФІСКАЛЬНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ**

**НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ І ТЕЗ
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Київ, 08 лютого 2019 року)**

Київ – 2019

УДК 351.863(477)(063)

ББК Х621

Нагальні питання структурної перебудови економіки України та перспективи її подальшого розвитку: Збірник матеріалів і тез науково-теоретичної конференції (Київ, 08 лютого 2019 року) – 93 с.

Редактор-упорядник: кандидат юридичних наук, доцент **Андрущенко І.Г.**

Відповідальні за організацію і проведення конференції:

професор кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, кандидат юридичних наук, доцент **Андрущенко І.Г.**

доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, кандидат економічних наук **Кощинець М.І.**

Організатори конференції та укладачі збірника матеріалів і тез не завжди розділяють думки та погляди авторів, а тому не можуть нести відповідальності за зміст тез. Матеріали тез друкуються у авторській редакції.

© Національна академія
внутрішніх справ, 2019

© Автори, 2019

ЗМІСТ

Андрущенко І.Г.	РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАЦІЙ ЗЛИТТЯ І ПОГЛИНАННЯ КОМПАНІЙ
Кошинець М.І., Бразалук М.Ю.	АНАЛІЗ РИНКУ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
Фаїзов А.В., Сьоміна І.В.	ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ
Садченко М.М., Толочко О.О.	ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ЄС
Садченко М.М., Жигadlo М.П.	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Радіонова М.В.	ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ
Кур'ян В.В.	РОЛЬ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В СИСТЕМІ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ УКРАЇНИ
Кузнєцова Є.А.	ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ПРОФЕСІЙНИХ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ
Дрозд С.М.	ПЕРІОДИ СТАНОВЛЕННЯ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)
Гончар А.Г.	СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ ТА ФОРМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
Домарацький В.С.	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ ТА ВИКОРИСТАННЮ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
Мединська Т.В.	ІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ НА СТРАХОВИХ РИНКАХ СВІТУ
Медяна В.В.	ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ ЯК ІНСТИТУТІВ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ
Скічко І.А.	КОНТРОЛЬ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Токан Т.С.	ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ
Олейко А.М.	ФІНАНСОВИЙ РИНОК ЯК БАЗИС ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ
Злагода В.В.	РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ
Печора К.В.	НОВІ ПІДХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
Віксич С.Д.	ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ БЮДЖЕТНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ
Іванов Я.Ю.	ІНВЕСТИЦІЙНА ТА ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
Тустановська С.В.	ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО ІНВЕСТУВАННЯ
Ковтун В.Т.	ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Цюпка О.І. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМКИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Повх М.М. ІНВЕСТИВАННЯ У СФЕРІ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Рассохін Б.С. ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ ШЛЯХОМ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Руденко С.В. ТИПИ КОНЦЕСІЙНИХ УГОД, ЇХ РОЛЬ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАЦІЙ ЗЛИТТЯ І ПОГЛИНАННЯ КОМПАНІЙ

Андрущенко Ігор Григорович, професор кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, к.ю.н., доцент

Роль органів місцевого самоврядування (надалі – ОМС) у сфері регулювання операцій злиття і поглинання компаній проявляється двояко. По-перше, ОМС виступають своєрідним регулятором цих процесів, застосовуючи різноманітні форми та методи регуляторного впливу. По-друге, ОМС можуть виступити суб'єктом у таких відносинах як потужний акціонер та інвестор.

Роль ОМС проявляється у здійсненні ними сукупності цілеспрямованих заходів і процедур, які систематично впроваджуються в соціально-економічну реальність на всіх рівнях їх функціонування з метою приведення їх до бажаного стану – макроекономічної рівноваги. Стосовно заходів, які ОМС запроваджують та здійснюють, то до них слід віднести:

- правове регулювання;
- адміністративне регулювання;
- податкове регулювання;
- організаційне регулювання;
- створення регулюючої структури та інфраструктури.

Варто підкреслити, що оскільки кількість наданих ОМС управлінських та громадських послуг із часом збільшується, зростають вимоги до якості їх надання, з'являються альтернативні джерела надання громадських послуг (конкуренція), від ОМС вимагається не лише відкритості, прогнозування і врахування змін зовнішнього середовища, забезпечення зворотного зв'язку зі споживачами послуг, а й націленість на інновації, пошук нових організаційно-функціональних принципів та методів діяльності. Водночас питанням створення достатнього для розвитку громадських організацій правового поля та допомоги у їх діяльності в Україні,

особливо на місцевому рівні, на думку деяких науковців, приділяється не так багато уваги, як вони того заслуговують.

Характерною особливістю діяльності громадських організацій є те, що вони безпосередньо не можуть займатися комерційною діяльністю [1, с. 127].

Обов'язковими для виникнення таких недержавних неприбуткових організацій, є як мінімум одна чи декілька взаємопов'язаних причин:

- наявність у суспільстві досить стійких груп осіб, які мають спільні для них інтереси, які можна вирішити чи захистити за умов спільних дій всіх чи більшості зацікавлених у цьому осіб;

- наявність нині суспільного життя, незаповненого місцевим чи підприємницьким сектором;

- історичні традиції, схильність суспільства до колективізму та вирішення справ за участю багатьох осіб.

У країнах розвиненої локальної демократії, на відміну від України, існують різні форми реалізації громадянами – членами територіальних громад права на участь у місцевому самоврядуванні. Наприклад, це громадська експертиза, яка є формою залучення членів територіальної громади, що мають спеціальні знання або досвід як експертів з питань, що розглядаються представницькими органами місцевого самоврядування та мають суттєве значення для територіальної громади, визначають основні напрями соціально-економічного та культурного розвитку відповідної території [2, с. 14].

З метою досягнення позитивного результату у сфері регулювання операцій злиття і поглинання компаній ОМС, доцільно поетапно втілити конституційно визначену норму через такі основні етапи:

підготовчий – включає відповідні організаційні заходи, в першу чергу, запровадження на законодавчому рівні можливостей постійного контролю за діяльністю ОМС громадянами – жителями відповідних територіальних громад сіл, селищ, міст не в якості сторонніх спостерігачів, як це відбувається наразі, а дійсно, справжніх господарів відповідного територіального утворення;

основний – дозволить наблизити до здійснення безпосередньо територіальною громадою ОМС через структури, які вони самостійно утворюють, без жодного втручання у цей процес інших суб'єктів права. З метою уникнення конфліктних ситуацій між посадовими особами ОМС та жителями відповідних територіальних громад у визначенні пріоритетів життєдіяльності громади, доцільно на законодавчому рівні передбачити створення громадських структур, які б здійснювали не фрагментарний, а постійний контроль як за діяльністю ОМС, так і, враховуючи загальну думку громадян, оперативно впливали на прийняття узгоджених рішень;

заключний – слід розглядати не лише у матеріальному плані, а за наявності сталого управлінського процесу на місцевому та регіональному рівнях [3, с. 129].

Список використаних джерел:

1. Круш П. В., Кавтиш О. П., Гречко А. В., Чихачьова Ю. С. Формування та розвиток моделі корпоративного управління в трансформаційній економіці / Під заг. ред. к.е.н., професора П. В. Круша / Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 264 с.
2. Мельников С.Д. Проблемы развития корпоративного сектора в условиях трансформационной экономики: автореф. Дис. ... канд. экон. наук. М., 2008. 20 с.
3. Андрущенко И. Г. Роль государства в сфере регулирования слияния и поглощения компаний как составляющей управления корпоративным сектором / И. Г. Андрущенко // European Applied Sciences (Германия, г. Штутгарт). – 2013. – № 9. – С. 128–131.

АНАЛІЗ РИНКУ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Кошинець Маріанна Ігорівна, доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, к.е.н.

Бразалук Максиміліан Юрійович, студент I курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх

Євроінтеграція – стратегічний напрям розвитку України на сучасному етапі її державотворення. Він зумовленими багатьма факторами: спільна історія, культура, правова система, економічні відносини – усі сфери суспільно-політичного життя України органічно взаємодіють зі сферами суспільно-політичного життя європейських країн.

Правовою основою євроінтеграційного курсу України є ціла низка національних і міжнародних нормативно-правових актів, укладених між нашою державою та Європейським Союзом. Угода про Партнерство та Співробітництво від 16 червня 1994 року, Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу від 11 червня 1998 року. Одним із напрямів, визначених цією Стратегією є підтримка процесу демократичних і економічних перетворень в Україні [1, с.72, 75].

Втім одним із найбільш значущих нормативних документів, що регулює євроінтеграційні процеси є Угода про асоціацію між Україною та ЄС, яка 16 вересня 2014 року була синхронно ратифікована Верховною Радою України та Європейським Парламентом, і набула чинності 1 вересня 2017 року.

Угода декларує співробітництво в різних сферах, зокрема правовій та економічній. Однією з її цілей є гармонізація українського законодавства та законодавства ЄС. Це виражається в проведенні реформ у різних галузях права та економіки, в адаптації вітчизняних нормативно-правових актів до норм міжнародно-правових актів. Важливою складовою Угоди про асоціацію є Розділ V «Економічне та галузеве співробітництво», який визначає співробітництво у галузі управління державними фінансами, спрямовує на забезпечення розвитку бюджетної політики та

надійних систем внутрішнього контролю та зовнішнього аудиту, що базуються на міжнародних стандартах [2].

Тому дана тема є досить актуальною, адже прийняття Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», який прийшов на зміну Закону України «Про аудиторську діяльність», і є, власне, складовою імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Метою роботи є шляхом порівняльного аналізу Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та Закону України «Про аудиторську діяльність» зробити висновки про ефективність імплементації у сфері економіко-правових відносин, пов'язаних із фінансовою звітністю.

Новий закон був прийнятий 21 грудня 2017 року, а вступив у дію 1 жовтня 2018 року. Він визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності та відносини, які виникають у процесі її провадження. Закон визначив нові правила аудиту фінансової звітності в Україні, налаштовані на законодавство Європейського союзу.

Відповідно до чинного законодавства, після закінчення аудиту фінансової звітності, головний документ, який видає аудитор, має назву аудиторський звіт. За попереднім законом аудитором видавався аудиторський висновок. Важливим є те, що новий закон визначає вимоги до складання аудиторського звіту та правила його підпису при проведенні аудиту.

Закон також визначив перелік неаудиторських послуг, закріпивши чіткі обмеження відносно одночасного надання послуг по обов'язковому аудиту та неаудиторських послуг.

З метою підвищення якості аудиторської діяльності, запроваджений новий порядок атестації аудиторів. Щоб стати аудитором, закон вимагає підтвердження особою високого рівня теоретичних знань і професійної компетентності. У зв'язку з цим, фізична особа повинна скласти відповідні кваліфікаційні іспити, а також проходити необхідну практичну підготовку із провадження аудиторської діяльності в аудиторській фірмі.

Кваліфікаційні іспити та іспити з теоретичних знань проводяться незалежними центрами оцінювання знань, які отримали відповідну акредитацію від комісії з атестації. Ця ж комісія визначає порядок складання іспитів і порядок проходження стажування.

Слід зауважити, що за складання іспиту особа повинна оплатити. Плата становить одну мінімальну заробітну плату.

Якщо усі вимоги виконані, особу вносять до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності [3]. Слід зазначити, що всі суб'єкти, що можуть проводити аудит фінансової звітності, за новим Законом вносяться в один Реєстр аудиторів. За старим законодавством їх вносили до п'яти реєстрів.

Якщо особа стала аудитором, вона зобов'язана безперервно підвищувати свої професійні навички.

Отже, аудитор за новими стандартами – висококваліфікований фахівець із відповідним практичним досвідом.

З метою підвищення ефективності контролю за здійсненням аудиторської діяльності, новий Закон передбачає функціонування двох контрольних органів – Аудиторської палати України та Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Відповідно другий орган складається з двох відділів – Рада нагляду за аудиторською діяльністю та Інспекція із забезпечення якості [4]. Цей орган є відповідальним за здійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні.

Законом передбачено, що утримання Аудиторської палати України та Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю покладається на аудиторів і аудиторські фірми.

Новий Закон визначив дисциплінарну відповідальність, яка застосовується до аудитора та аудиторської фірми. Крім того, Кодексом України про адміністративні правопорушення [5] передбачена відповідальність у разі порушення порядку оприлюднення фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності та ненадання аудитором інформації до Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Отже, імплементація угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом – досить важливий процес, який охоплює в собі значну сферу суспільних відносин, зокрема й економіко-правову. Важливим кроком в імплементації стало прийняття Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Цей Закон установив нові вимоги до контролю якості, аудиторських звітів, визначив перелік неаудиторських послуг. Важливим нововведенням є закріплення вимог щодо професійної підготовки аудиторів. Крім вищезазначеного, нове законодавство – це ще один крок наближення українських законів до міжнародних економічних і правових стандартів.

Список використаних джерел:

1. Артёмов І.В. Український вимір європейської та євроатлантичної інтеграції: Навчальний посібник: У 2-х кн. – Ужгород: Ліра, 2008. – Кн. 1. (Серія "Євроінтеграція: український вимір". Вип. 11).
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n2175.
3. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua / laws/show/2258-19>.
4. Децюра С. Нові правила аудиту фінзвітності розпочнуть діяти з 01.10.18 р. Журнал Бухгалтерський тиждень. – 2018. № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bn/2018/february /issue-7/article-34023. html>.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Фаїзов Анатолій Вікторович, доцент кафедри фінансового права та фінансового адміністрування Національної академії внутрішніх справ, к.е.н., доцент
Сьоміна Інна Василівна, курсант III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх

Успішна реалізація суспільної функції публічних закупівель потребує чіткої організації системи функціонування та контролю, створення дієвої нормативно-правової бази, яка б відповідала європейським стандартам закупівельної діяльності, сприяла забезпеченню раціонального витрачання бюджетних коштів та не допускала зловживань у цій сфері.

Система публічних закупівель, яка сформувалася в Україні після переходу національної економіки на ринкові засади функціонування була вкрай не ефективною і дискримінувала саму роль цього інструмента в економічних процесах. Недосконалість правового підґрунтя створила передумови для формування корупційних схем, які завдавали мільярдних збитків. Внаслідок цього, сформувалася точка зору, що метою правової політики у сфері публічних закупівель є боротьба з корупцією. Проте, не тільки недопущення зловживань є основною ціллю формування нової системи закупівель, а й розвиток конкуренції на ринках, яка забезпечить акцептування найбільш економічно вигідних пропозицій в інтересах суспільства. Крім того, тендери в усьому світі є одним із найбільш важливих регуляторів економіки – стимулів розвитку національного виробництва [3].

Як свідчить європейський досвід, використання електронних систем закупівель є ефективним інструментом, що підвищує підзвітність та прозорість у сфері публічного управління та адміністрування, формує конкурентний бізнес-клімат та стимулює ділову активність.

Електронна система закупівель повинна гарантувати недискримінацію, рівні права під час реєстрації всім заінтересованим особам, вільним доступ до інформації,

її обмін та збереження, непорушність даних про учасників та їхні пропозиції, забезпечувати конфіденційність їх розкриття. Система повинна функціонувати таким чином, що ні держава, ні адміністратор не могли здійснювати вплив на учасників процедури закупівлі [2]. В Україні перехід на електронну систему ProZorro було здійснено в 2016 р. за сприяння громадської організації «Transparency International Ukraine».

Проте, законодавство, яким було запроваджено електронні аукціони, сприйнялося господарською спільнотою неоднозначно та не усунуло всі негативні ризики. Зокрема, слід виокремити низку проблем, зумовлених вадами нормативно-правових приписів, через які виникають корупційні та інші зловживання [4].

По-перше, для процедур публічних закупівель, проведення перевірки пропозицій учасників на відповідність кваліфікаційним та іншим технічним вимогам відбувається після визначення переможця за результатами аукціону [5]. В той же час як європейський законодавець дотримується наступний підходів до проведення електронних аукціонів: кваліфікаційний відбір учасників передуює початку його проведення; не всі предмети закупівель доцільно придбавати в порядку електронного аукціону, насамперед, це стосується контрактів на виконання робіт, надання послуг, які мають складних характер реалізації; у порядку аукціону можна придбавати продукцію, характеристики якої придатні для автоматичної (кількісної) оцінки без розгляду замовником та які можна відобразити в цифрах або відсотках. Тому, враховуючи європейський досвід, доцільно буде запровадити торги з обмеженою участю. Процедура буде застосовуватись для закупівель, які потребують обов'язкової попередньої оцінки технічних й фінансових можливостей учасників. Оголошуючи таку процедуру, замовник повинен буде оприлюднити спочатку всі кваліфікаційні критерії, методику їх оцінювання та мінімально допустимий рівень показників. За результатами попереднього відбору до участі будуть запрошувати не менше трьох учасників, які подаватимуть пропозиції вже із зазначенням ціни та серед яких буде проводитися аукціон. Згідно з Директивою 2014/24/ЄС від 26.02.2014р. торги з обмеженою участю застосовуються у випадках,

коли замовник першочергово орієнтується на якість, а не лише на ціну, особливо це важливо при закупівлі послуг і виконанні робіт певного рівня складності [1].

Крім того, практика закупівель показує, що орієнтація лише на ціновий критерій має певні недоліки. Занижена ціна пропозиції – індикатор корупційних ризиків, адже вона може не враховувати потенційні затрати на експлуатацію та обслуговування предмета закупівлі в майбутньому, або ж створює ризик перегляду договору в бік підвищення ціни. З метою врахування вищезазначених недоліків, експерти радять ввести в законодавство поняття «аномально низька ціна» – переможна цінова пропозиція, що на понад 40% відрізняється від середнього значення тендерних пропозицій на початковому етапі аукціону або на 30% – від наступної пропозиції. У такому разі замовник буде мати право вимагати обґрунтування такої низької ціни. Якщо учасник такого обґрунтування не надасть, то його пропозиція буде відхилятися. Також доцільне застосування концепції «життєвого циклу», коли крім цінового критерію беруться до уваги й інші витрати замовників під час використання предмету закупівлі [8].

По-друге, онлайн-аукціон не в усіх випадках забезпечує акцепт замовником найдешевшої пропозиції на ринку, що зумовлено комплексом причин, основними з-поміж яких є такі: значна кількість постачальників не беруть участі у тендерах через часті звернення замовників з вимогою знизити ціну (скорочення фінансування); можлива легальна відмова замовника від закупівлі у разі відсутності подальшої потреби у відповідному товарі (послужі, роботі); за загальним правилом замовники не здійснюють попередню оплату за поставлену продукцію [5, с.44-54].

По-третє, поширеною проблемою для замовників є невідповідність продукції, що поставляється переможцями тендерів, документації торгів. Для запобігання таким випадкам необхідно надати можливість закріплювати в тендерній документації вимогу про обов'язковість надання переможцем аукціону зразків продукції.

Таким чином, незважаючи на здобутки функціонування національної системи закупівель, тендерна практика свідчить про низку недоліків пов'язаних з процесом оцінювання конкурсних пропозицій, доцільністю застосування процедур,

критеріями відбору їх учасників та формує передумови для подальшого вдосконалення організаційно-правового механізму функціонування вітчизняної тендерної системи.

Список використаних джерел:

1. Збірник директив ЄС з питань державних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eupublicprocurement.org.ua/wpcontent/uploads/2015/02/eu-pp-directives-compendium_ukr.pdf.
2. Електронний майданчик «Держзакупівлі.Онлайн» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.dzo.com.ua/>.
3. Chigudu D. Public procurement in Zimbabwe: issues and challenges. Journal of Governance and Regulation. 2014. Vol. 3, issue 4. P. 21–26 [Електронний ресурс]. – Режим доступу https://www.researchgate.net/publication/procurement_in_Zimbabwe_and_challenges.
4. Горин В. Фінансові аспекти системи державних закупівель. Вісник КНТЕУ. 2011. № 6. С. 65–73.
5. Олефір А. О. До проблеми правового регулювання публічних закупівель. Медичне право. 2016. № 2 (18). С. 44–54.
6. Олефір А. О. Правозастосовні проблеми публічних закупівель як механізму інвестування. Теорія і практика правознавства: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9).: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/64237>.
7. Газета «Аптека.online.ua» Андрій Олефір ст. Проблеми державних закупівель і нова правова політика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.apteka.ua/article/316649>.
8. Фаїзов А.В. Організаційно-правові засади функціонування системи публічних закупівель в Україні. А.В. Фаїзов /Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ: Випуск IV. Економічні науки – Чернівці: Ант Лтд. – 2018 –С. 26-33.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

Радіонова Марина Володимирівна, курсант III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх

Як невід’ємна частина Європи Україна орієнтується на європейську модель соціально-економічного розвитку, а перспектива членства у ЄС є стратегічним орієнтиром українських прагнень до перетворення. Зближення з ЄС – гарантія розбудови демократичних інституцій, шлях до колективних структур безпеки, ефективна співпраця у сфері протидії економічній злочинності [6].

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом є новим форматом відносин, спрямованим на створення поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі Україна-ЄС і поступову інтеграцію до внутрішнього ринку Євросоюзу. Імплементация положень європейського законодавства, передбачена економічною частиною Угоди про асоціацію, є вкрай важливою в контексті проведення реформ, оскільки положення угоди, які у концентрованому вигляді виражають основні напрями інституціональних та функціональних змін, повинні слугувати основою для розвитку національної економіки [2].

Найуспішнішим сектором у частині наближення національного законодавства до європейських законодавчих засад стали технічні бар’єри у сфері торгівлі. Протягом 2018 р. Україна виконала 7 з 10 зобов’язань у частині вертикального законодавства, а саме щодо: машин та механізмів, електромагнітної сумісності, простих посудин високого тиску, ліфтів, безпеки іграшок, електричного обладнання, приладів, що працюють на газоподібному паливі та засобів індивідуального захисту [5].

Варто зазначити, що сфера підприємництва теж наблизилася до європейських стандартів, зокрема шляхом прийняття Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Це дало поштовх до налагодження ефективної системи моніторингу та контролю допомоги державним підприємствам. Загалом, станом на

кінець 2018 р., підприємницька галузь досягла значного прогресу в дотриманні європейських зобов'язань, з показником результативності змін у 89 %.

Найголовнішим чинником, що спричинює спротив пришвидшення процедури євроінтеграції, безперечно, є питання корупції. З цих позицій, важливим сигналом для європейського бізнес-середовища, стало виконання зобов'язань щодо антикорупційного суду. Крім того, були створені Антикорупційне бюро, Нацагентство з питань запобігання корупції, внесено зміни до низки антикорупційних законів, проведені зміни у законодавстві щодо держзакупівель і дерегуляції. Таким чином, були впроваджені зміни, від успішного виконання яких залежатиме подальший процес прямого інвестування в галузі національної економіки [3].

Проте, незважаючи на очевидні переваги, потрібно враховувати і низку ризиків та застережень, особливо в економічній сфері. Зокрема, нарощування експорту вітчизняної сільськогосподарської продукції на ринки ЄС може стримуватися з одного боку внаслідок незначного обсягу імпорتنих квот для безмитного вивезення продукції, з іншого – неспроможністю більшості вітчизняних виробників задовольнити технічні, санітарні та фітосанітарні умови ЄС. Крім того, виникає небезпека послаблення конкурентних позицій вітчизняних харчопереробних підприємств, особливо малих і середніх, внаслідок зростаючої конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринках. Більше того, є ризик залишитися країною-експортером сировини, при цьому зростає ймовірність імпорту продукції з високою доданою вартістю [4].

Враховуючи, значення успіху імплементації європейських норм не тільки для самої України, але і для всієї Європейської спільноти, виникає потреба детального та всебічного аналізу як негативних ризиків євроінтеграційного процесу, так і спільної розробки ефективних механізмів їх мінімізації.

Список використаних джерел:

1. Як Євросоюз міг би пришвидшити реформи в Україні: аналіт. зап. / С. Солодкий, В. Шарлай. – К.: Інститут світової політики, 2015. – 25 с.

2. Жукова Л.М. Вплив імплементації європейських норм на економічний розвиток держави / Л.М. Жукова // Науковий вісник Мукачівського державного університету, – 2016 – с. 22-22.

3. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2018 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https:// www.kmu.gov.ua/storage/app /sites /1 /55-GOEEI/AA_report-UA.pdf](https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/AA_report-UA.pdf).

4. Оцінка впливу Угоди про асоціацію/ЗВТ між Україною та ЄС на економіку України: наук. доп. / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця, чл.-кор. НААН України, д-ра екон. наук Т. О. Осташко, чл.-кор. НАН України, дра екон. наук Л. В. Шинкарук; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – К., 2014. – 102 с.

5. Про результати виконання економічної частини угоди про асоціацію між Україною та ЄС у 2018 році та завдання на 2019 рік: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://niss.gov.ua/en/node/211>.

6. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nbuviar.gov.ua>.

РОЛЬ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В СИСТЕМІ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ УКРАЇНИ

Кур'ян Вікторія Валеріївна здобувач наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ

Сталість прогресивного економічного розвитку держави залежить від багатьох чинників. В державі, як інституті, що створений суспільством для захисту своїх економічних, політичних та ідеологічних інтересів економічні відносини та відносини з оподаткування тісно взаємопов'язані між собою.

Загальновідомо, що економіка це власне, сфера життя суспільства, яка охоплює виробництво, обмін, розподіл і споживання благ. До суб'єктів економічних відносин належать домогосподарства, підприємства і держава.

Система місцевих податків складається з елементів, які в результаті взаємодії утворюють підсистеми. До елементів системи місцевих податків ми відносимо платників місцевих податків (фізичні та юридичні особи), Об'єднанні територіальні громади (ОТГ), місцеві органи самоврядування, та державу в особі податкових органів. Система місцевих податків має певний рівень цілісності, ознакою якої є те, що система завдяки взаємодії компонентів одержить інтегральний результат у вигляді профіциту чи дефіциту бюджету.

Отже, так як суб'єкти економічних відносин є, власне, елементами системи місцевих податків, тому, позитивний баланс розподілу економічних благ у цих взаємовідносинах є одним із важливих чинників, що впливають на економічний розвиток держави в цілому.

Питання теоретико-методологічних засад формування податкової системи знаходяться в центрі дослідження у працях філософів і науковців – А. Сміта, Д. Рікардо, Ф. Бене, М. Сперанського, М. Тургенєва, І. Янжула, І. Озерова.

Адам Сміт, закладаючи фундамент загальнонаукових основ побудови податкової системи, визначивши наступні фундаментальні принципи

оподаткування, такі як: вигоди та адміністративної зручності; платоспроможності; визначальної бази [1] не акцентував уваги на імперативному методі адміністрування податків, з посиленням податкового контролю, а навпаки показував, що обов'язок суб'єкта держави щодо внесення свого внеску у підтримку уряду з'являється у відповідь на виконання державою свого обов'язку щодо заступництва та захисту такого суб'єкта (платника податків).

Праці зазначених філософів і науковців значно вплинули на формування поглядів на питання теорії податків сучасних зарубіжних та вітчизняних науковців – О. Василика, В. Андрущенка, А. Крисоватого, В. Федосова, Ю. Іванова, В. Письменного, М. Кучерявенка, Л. Тарангул, П. Бечко та ін.

Теза В.Л. Андрущенко: «Саме податки є формою суспільного багатства, що надходить у розпорядження органів державної влади усіх рівнів, обов'язок яких – інвестувати податкові надходження у виконання державних функцій із забезпечення благ і послуг в інтересах самих платників податків» [2] повністю кореспондується з фундаментальними принципами оподаткування Адама Сміта і підтверджує важливість усвідомлення своєї ролі кожним суб'єктом економічних відносин у системі місцевих податків України.

Також, слід відмітити необхідність взяти до уваги і одну з причин зацікавлення науковою теорією та практикою адміністрування податків, що існує в сьогоденні, яку виокремлює Андрущенко В. Л.: «...за висновком класика адміністративної науки, лауреата Нобелівської премії (1978р.) Герберта Саймона, більшість принципів прийняття рішень і управління людьми, які застосовували державні функціонери епохи царя Навуходонасора, єгипетські фараони та китайські імператори династії Цин понад три тисячі років тому, практично не змінилися й донині: Відтоді «базові організаційні процеси не зазнали жодних революційних змін». Тим часом управління господарськими процесами, менеджмент приватного бізнесу, особливо після буржуазно-революційних перетворень, стрімко вирвались вперед. Могутній мотиваційний ресурс підприємців, комерсантів, банкірів полягає в реалізації особистих інтересів на власний ризик засобами раціонального егоїзму, що передбачає неабиякі розсудливість, невтомність, практицизм, безмежне прагнення

до особистого успіху в боротьбі з конкурентами – індивідуальні якості, яких обмаль у державних службовців. Різниця в мотиваціях діяльності зумовила різке відставання адміністративно-організаційного потенціалу чиновників від підприємців» [2].

Зазначене В.Л. Андрущенко дає підстави припускати, що саме ця різниця в мотиваціях діяльності і спонукає державних службовців до бажання посилення податкового контролю за фінансово-господарською діяльністю платників податків, всупереч тому, що такі дії не призводять ані до підвищення податкової дисципліни, ані до підвищення податкової культури.

Отже, можемо констатувати, що роль суб'єктів економічних відносин, які є й елементами системи місцевих податків України, має вирішальний вплив на економічний розвиток держави в цілому. Задля усвідомлення кожним суб'єктом економічних відносин своєї ролі в системі місцевих податків необхідно, перш за все, вибудовувати відносини даних суб'єктів на взаємній довірі як у платників податків до державних органів так і в службових осіб державних органів до платників податків.

На перший погляд здається, що теоретичними дослідженнями не змінити недовіру на довіру так як, нібито теорія немає тісного зв'язку із практикою, і власне законодавчі норми, що регулюють публічне адміністрування місцевих податків ідентичні до норм, що регулюють публічне адміністрування загальнодержавних податків та є не чим іншим як загальними інструкціями для наповнення бюджету чи то державного чи то місцевого, і не важливо чи в добровільному порядку, чи в примусовому, головна мета – наповнення бюджету. Але не слід забувати, що від порядку стягнення залежить вартість адміністрування податку для держави та податкове навантаження для платника податку.

Генезис законодавства, що регулює публічне адміністрування місцевих податків у податковій системі України, дає нам підстави вважати, що через недосконалість законодавства з одного боку та відсутність у платників податків базової податкової грамотності, а відтак і податкової культури з другого, в результаті, така об'єктивна реальність, відкриває шляхи для пошуку платниками

податків схем ухилення від оподаткування, а контролюючим суб'єктам шляхи до корупційних схем.

Проблема неузгодженості інтересів між державою і платниками податків, які є суб'єктами економічних відносин, та водночас елементами системи місцевих податків, на наше переконання, бере свій початок в теоретико-методологічних засадах формування податкової системи в Україні.

Саме тому, з вдосконаленням правового регулювання публічного адміністрування податків паралельно повинно здійснюватись підвищення податкової культури громадян, і таке вдосконалення має ґрунтуватись на податковій грамотності, яка звісно починається з визначення понять, що стануть підґрунтям, основою для усвідомлення своєї ролі в загальному прогресивному розвитку держави кожним суб'єктом економічних відносин.

Список використаних джерел:

1. Исследование о природе и причинах богатства народов / Адам Смит; [пер. с англ. П. Ключкина]. Москва: Эксмо, 2016. 1056 с.
2. Андрущенко В.Л. Фіскальне адміністрування як наука і мистецтво, 2003. Фінанси України. № 6. 27-35 с.

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ПРОФЕСІЙНИХ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

Кузнєцова Євгенія Андріївна, здобувач наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ

У своєму дослідженні, розглянемо проблемне питання визначення поняття «професійні учасники ринку цінних паперів», оскільки на рівні Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30 жовтня 1996 року, вони визначаються лише як особи, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів (надалі – РЦП) (абз. 3 ст. 1). У визначенні не наведені кваліфікаційні ознаки зазначених осіб, які надавали б чітке уявлення про особливості цього поняття [2].

Так, Попова А.В. у своєму дисертаційному дослідженні «Правове становище професійних учасників ринку цінних паперів в Україні», визначає, що професійними учасниками РЦП є суб'єкти господарювання, які створені у встановленому законом порядку, здійснюють певний вид (види) професійної діяльності на РЦП на підставі ліцензії ДКЦПФР і володіють спеціальною господарською правосуб'єктністю [5, с.16].

О.В. Кологойда розглядає професійних учасників ринку цінних паперів в Україні шляхом розподілу їх на фінансових посередників, учасників депозитарної системи, фондові біржі [4, с. 4].

Підтримуючи позицію Попової А.В., в частині того, що професійні учасники РЦП є суб'єктами господарювання, то відповідно вони повинні мати такі кваліфікуючі ознаки: 1) безпосереднє здійснення господарської діяльності; 2) створення у встановленому законом порядку; 3) наявність майна, необхідного для здійснення обраної суб'єктом чи покладеної на нього господарської діяльності або керівництва такою діяльністю, що може закріплюватися на різних правових титулах; 4) наявність господарської правосуб'єктності.

З огляду на визначення суб'єктів господарювання, закріпленого в ч. 1 ст. 55 Господарського кодексу України (надалі – ГК України) [1], професійні учасники РЦП є учасниками господарських відносин, здійснюють такий вид господарської діяльності як професійна діяльність на РЦП, реалізуючи при цьому господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків, закріплених у відповідних нормативно-правових актах, що регулюють певний вид професійної діяльності), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Згідно з ч. 2 ст. 55 ГК України суб'єктами господарювання є:

- господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до ЦК України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до ГК України, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;
- громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Таким чином, професійними учасниками РЦП можуть стати як юридичні особи, так і громадяни-підприємці. Але як вбачається з чинного законодавства, професійним учасником РЦП можуть бути лише юридичні особи, а саме: 1) торговці цінними паперами; 2) компанія з управління активами інституційних інвесторів; 3) депозитарну діяльність на ринку цінних паперів здійснюють прямі учасники Національної депозитарної системи – депозитарії, зберігачі, реєстратори власників іменних цінних паперів; 4) клірингова установа; 5) фондові біржі; 6) ТІС; 7) діяльність з визначення кредитного рейтингу (рейтингування), яка провадиться спеціалізованими організаціями – рейтинговими агентствами.

З огляду на вищезазначене і з метою усунення суперечностей в законодавстві України, було б доречним передбачити можливість бути професійними учасниками РЦП і громадянам (фізичним особам), зареєстрованим як суб'єкти підприємницької діяльності.

Грунтуючись на **вищевикладеному**, пропонуємо на законодавчому рівні закріпити наступне визначення поняття «професійних учасників РЦП» – це

юридичні особи та/або фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, зареєстровані у встановленому законом порядку, які на підставі ліцензії, виданої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, провадять наступні види професійної діяльності: брокерську діяльність; дилерську діяльність; андеррайтинг; діяльність з управління цінними паперами; діяльність з управління активами інституційних інвесторів; депозитарну діяльність; діяльність з організації торгівлі; клірингову діяльність та відповідно володіють спеціальною господарською правосуб'єктністю.

Отже, можна виділити такі основні ознаки професійних учасників РЦП: 1) є суб'єктами господарювання, створеними у встановленому законом порядку; 2) здійснюють певні види професійної діяльності на РЦП на підставі ліцензії НКЦПФР; 3) володіють спеціальною господарською правосуб'єктністю.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Голос України. – 2003. – № 49–50.
2. Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.
3. Закон України від 18 червня 1991 року «Про цінні папери і фондовий ринок» // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.
4. Кологойда О. В. Правове регулювання фондового ринку України : навч. посіб. / О. В. Кологойда. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 4.
5. Попова А. В. Правове становище професійних учасників ринку цінних паперів в Україні: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.04 / Попова А. В. ; Київськ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2006. – 219 с.

ПЕРІОДИ СТАНОВЛЕННЯ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)

Дрозд Сергій Миколайович, здобувач наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ

Суспільна цінність медичного забезпечення розкривається насамперед у змісті його соціального призначення, а саме здійсненні заходів щодо підтримки належного рівня охорони здоров'я поліцейських, що, у свою чергу, сприяє виконанню ними покладених на них службових обов'язків.

Сутність визначення медичного забезпечення поліцейських, полягає в тому, що воно є: а) важливим видом соціального забезпечення; б) системою організаційних та медичних заходів; в) гарантованою державною формою надання медичних послуг визначеному законодавством колу осіб.

Державно-управлінська природа відносин медичного забезпечення поліцейських, що зумовлює їх переважну адміністративно-правову регламентацію. Теперішній стан цього виду внутрішньо-системного забезпечення потребує свого подальшого вдосконалення з урахуванням завдань стратегії системних перетворень як органів Національної поліції України зокрема, так і сфери охорони здоров'я України у цілому.

Торкаючись історичних етапів розвитку відомчої медицини системи МВС України, варто зазначити, що безпосереднє виконання функцій медичного забезпечення поліцейських покладається на відповідну структуру – Управління охорони здоров'я та реабілітації МВС України, що має тривалу та змістовну історію свого становлення і розвитку.

Стосовно історичних етапів виникнення та функціонування медичного забезпечення поліцейських, то слід виділити наступні:

– царсько-російського (60-і рр. XVI – початок 20-х рр. XX ст.);

– радянського (20-і рр. – початок 90-х рр. XX ст.);

– сучасного (пострадянського) етапу розвитку медичного забезпечення поліцейських, який розпочався із набуттям Україною незалежності і триває дотепер.

Так, царсько-російський період розвитку медичного забезпечення поліцейських характеризувався підпорядкуванням медичного відомства Міністерству внутрішніх справ та широким колом наданих повноважень щодо охорони здоров'я як працівників Міністерства, так і населення держави в цілому. У цей період було започатковано медичне страхування працівників правоохоронних органів через відрахування на нього 2 % від їхнього грошового утримання.

Радянський етап відзначався неодноразовими реформами, централізацією управління, загальним розвитком системи відомчої медицини, збільшенням мережі лікувально-профілактичних закладів МВС в областях, а також поступовим покращенням надання відповідних послуг та умов праці медичному персоналу.

Особливості сучасного етапу розвитку Управління охорони здоров'я та реабілітації МВС України полягають у необхідності продовження реформування вітчизняної галузі охорони здоров'я та правоохоронних органів, що об'єктивно сприяє інтенсифікації відповідних процесів у системі медичного забезпечення поліцейських.

Медичне забезпечення поліцейських на всіх етапах свого розвитку характеризується незмінною відомчою належністю та адміністративно-правовою регламентацією його організації і функціонування, що обумовлено специфікою служби в органах Національної поліції України [1, с. 11-12].

Список використаних джерел:

1. Логвиненко Б.О. Адміністративно-правові засади медичного забезпечення органів внутрішніх справ України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Дніпропетровськ, 2008. 22 с.

СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ ТА ФОРМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Гончар Андрій Григорович, здобувач наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ

Матеріально-технічне забезпечення – система організації обігу та використання засобів праці, основних і оборотних фондів органів Національної поліції України (далі – ОНП України). Матеріально-технічне забезпечення також відповідає і за їх розподіл по структурних підрозділах ОНП України.

Початковим моментом є визначення потреби ОНП України в тих чи інших фондах, їх обсягах і асортименті на поточний і майбутній періоди. Відповідно до цього система матеріально-технічного забезпечення повинна відповідати деяким вимогам. По-перше, вона направлена на своєчасне і повне задоволення потреб ОНП України. Це забезпечує безперервність процесу забезпечення та впливає на його масштаби. По-друге, матеріально-технічне забезпечення покликане створювати умови для ефективної діяльності ОНП України, воно націлює його на раціональне використання ресурсу. Крім того, матеріально-технічне забезпечення саме по собі здатне забезпечити пріоритет споживача в господарському відношенні.

Таким чином, система матеріально-технічного забезпечення має ряд функцій, слідуючи яким, вона підтримує продуктивність і ефективність діяльності ОНП України:

– планування потреби в матеріальних ресурсах. Це означає, що матеріально-технічне забезпечення на основі наявних даних про такі показники їх використання, визначає оптимальну кількість ресурсів, які необхідні для забезпечення діяльності ОНП України;

- заготовча функція. Матеріально-технічне забезпечення здійснює в ОНП України оперативно-заготівельні роботи відповідно до планів потреб, контролює процес укладення договорів, обробляє всі “помилки” у попередніх замовленнях;

- зберігання заготовленої продукції та товарів, тобто організація складського характеру. Крім того, матеріально-технічне забезпечення розробляє доручення, принципи та інструкції, відповідно до яких повинні здійснюватися зберігання та використання запасів;

- здійснення обліку і суворого контролю над видачею продукції та товарів в ОНП України.

Матеріально-технічне забезпечення ОНП України – досить широке поняття, тому може мати декілька форм:

- постачання готової продукції, напівфабрикатів і послуг промислового характеру по прямих господарських зв’язках;

- оптова закупівля продукції, а також виготовлених товарів зі складів, через мережі магазинів і товарозаготівельних баз;

- обмінні та позикові операції у разі дефіциту ресурсів або грошових коштів;

- використання вторинних ресурсів;

- купівля продукції та матеріалів через товарні біржі, а також здійснення імпорتنих закупівель за відповідними договорами про партнерство з іноземними фондами;

- розвиток підсобного господарства і здійснення централізованого розподілу матеріальних ресурсів.

Отже, система матеріально-технічне забезпечення ОНП України є необхідною умовою їх подальшого розвитку та ефективного функціонування, оскільки здійснює загальний контроль над заготівельними роботами, а також дозволяє адекватно оцінювати реальні можливості і резерви ОНП України.

Робота по матеріально-технічному забезпеченню ОНП України включає декілька елементів. По-перше, вона забезпечує отримання і облік фондових повідомлень на продукцію, що централізовано розподіляється. По-друге, за

допомогою матеріально-технічного забезпечення ОНП України складає замовлення на отримання продукції та матеріалів від постачальників, укладає з ними відповідні договори на постачання і здійснює контроль за їх виконанням. Крім того, до роботи по матеріально-технічному забезпеченню відносяться специфікація виробничих фондів і вибір форм постачання. Специфікація є визначенням потреби ОНП України в продукції та матеріалах по номенклатурі-ціннику, в якому всі матеріальні ресурси розподілені по типах, профілях, розмірах і інших детальних характеристиках. Таким чином, оптимальна структура і обсяг постачань визначаються саме за допомогою специфікації.

Існують наступні види постачань продукції і матеріалів і інших необхідних фондів: а) транзитна або пряма; б) складське постачання зручніше у тому випадку, коли продукція і матеріали споживаються у невеликій кількості.

До роботи з матеріально-технічного забезпечення ОНП України також входить кількісний і якісний прийом потрібної продукції. Управління доставкою ресурсів в ОНП України здійснюється у відповідності з лімітами та планами-графіками. Ліміт – суворо обмежена кількість (мінімум або максимум) продукції, що може бути доставлена безпосередньо в ОНП України за певний період часу. Відповідно, доставка ресурсів в ОНП України може бути здійснена двома способами: децентралізованим та централізованим.

Таким чином, кожен ОНП України вибирає оптимальні для себе способи покупки і доставки фондів і робить це на основі спеціалізації і масштабів діяльності [1, с. 224-225].

Список використаних джерел:

1. Ільницький М. С. Організація фінансового та матеріально-технічного забезпечення органів внутрішніх справ України / М. С. Ільницький // Форум права. – 2009. – № 1. – С. 222–230 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/2009-1/09imcvcu.pdf>.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ ТА ВИКОРИСТАННЮ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Домарацький Віктор Сергійович, оперуповноважений Відділення спеціальної поліції Головного управління національної поліції в Рівненській області

Вітчизняне законодавство визначає особливості реалізації права власності на культурну спадщину. Так, пам'ятка може перебувати у державній, комунальній чи приватній власності. У той же час археологічні пам'ятки перебувають виключно у державній власності. Пам'ятки можуть здаватись в оренду для розміщення в них музеїв, виставок, для пансіонатів, готелів, туристичних баз, ресторанів, для розміщення офісів та різних установ. Проте їх використання з метою господарювання не повинно здійснювати шкідливого впливу на будівлю, особливо її художню оздобу. У той же час, не можуть бути приватизованими пам'ятки, які віднесені до Переліку пам'яток, що не підлягають приватизації, список яких затверджується Верховною Радою України.

Законодавство про охорону культурної спадщини передбачає, що юридичні та фізичні особи, у власності чи користування яких перебуває пам'ятка, несуть повну відповідальність за їх збереження та правильне використання. Вони повинні дотримуватись правил їх охорони, обліку та реставрації.

Разом з тим, розвиток правової бази пам'яткоохоронної справи, її пристосування до європейських та світових вимог є одним з першочергових завдань Міністерства культури України, водночас, довготривала процедура погодження та перепогодження законопроектів, низький фаховий рівень посадовців стримує розвиток законодавчого поля галузі.

У той же час, якщо власник пам'ятки безгосподарно до неї ставиться, вона може бути примусово відчужена відповідно до вимог чинного законодавства. Якщо ж пам'ятка перебуває у приватній власності – за рішенням суду та на підставі мотивів суспільної необхідності, також може бути відчужена за умови попереднього

та повного відшкодування її вартості. У цьому випадку грошова оцінка вартості будь-якої пам'ятки здійснюється обов'язково [1].

Слід зазначити, що законодавством України встановлена кримінальна, адміністративна та майнова відповідальність за дії, пов'язані з порушенням правил обліку, зберігання, використання та охорони предметів історичної цінності та об'єктів культурної спадщини.

Адміністративна відповідальність за порушення правил охорони і використання пам'яток історії та культури передбачена статтею 92 Кодексу України про адміністративні правопорушення [2].

Цивільним кодексом України передбачено, що внаслідок безгосподарного утримання і незабезпечення схоронності майна, що є пам'яткою історії та культури, за позовом суду таке майно може бути вилучене. У цьому випадку, як зазначено у статті 352 Цивільного кодексу України, вилучене майно переходить у власність держави, а власникові відшкодовується його вартість [3].

Водночас, стаття 193 Кримінального кодексу України передбачає кримінальну відповідальність за привласнення особою чужого майна, яке має особливу історичну, наукову, художню чи культурну цінність, а також скарбу; стаття 201 – за контрабандне переміщення, серед іншого, історичних та культурних цінностей; стаття 252 – за умисне пошкодження територій, взятих державою під охорону; стаття 298 – за умисне нищення, руйнування чи псування пам'яток історії або культури, яка посилює відповідальність, якщо ці пам'ятки є особливою історичною або культурною цінністю [4].

Норми перелічених законодавчих актів дають підстави стверджувати, що охорона пам'яток історії та культури є сферою громадського інтересу та суспільство зацікавлене в збереженні у загальнодержавній власності максимальної кількості пам'яток з метою забезпечення до них відкритого доступу та використання для духовного збагачення нації.

Список використаних джерел:

1. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8 червня 2000 року № 1805–III // ВВР, 2000, № 39, ст. 333.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X // ВВР, 1984, додаток до № 51, ст. 1123.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435–IV // ВВР, 2003, № 40–44, ст. 356.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // ВВР, 2001, № 25-26, ст. 131.

ІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ НА СТРАХОВИХ РИНКАХ СВІТУ

Мединська Тетяна Валентинівна, студент IV курсу Вінницького відділення Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх

У розвинених країнах світу створені інститути, які обслуговують і контролюють страхову діяльність. Нині це актуально і для України, оскільки давно назріла необхідність організації експертних служб: сюрвейерів, кваліфікованих менеджерів, консультантів з питань ризиків, інспекторів за позовами тощо.

Страхові системи різних держав не функціонують незалежно одна від одної, а перебувають у постійному взаємозв'язку та взаємодії. Проникнення капіталу з-за кордону та здійснення іноземного інвестування на вітчизняному страховому ринку, тісно пов'язані з розвитком світової економіки, міжнародних відносин щодо формування спільних стандартів страхового регулювання та транскордонного ринку страхових послуг [1, с. 295].

Одним із основних принципів міжнародного ринку страхування є принцип державного гарантування стабільності рівня виплат. При обов'язковому страхуванні обумовлюється мінімальний рівень виплат, прийнятий у світовій практиці. Міжнародні нормативні акти проголошують рівноправність видів та форм страхування, дозволяючи працівникам самим визначати ступінь необхідності соціального захисту. Вони створюють необхідні правові та організаційні можливості для максимальної зацікавленості широкого кола осіб, забезпечуючи рівність усіх застрахованих щодо фінансування витрат та набуття прав і гарантій. На відміну від соціального страхування соціальна допомога надається не “за правом”, а “на розсуд” відповідних органів. Вона охоплює окремі види забезпечення, які неможливо здійснити за принципами страхування [2, с. 18].

Проте, незважаючи на те, що правовідносини в кожній державі регулюються залежно від системи джерел, яка склалась, для більшості страхових компаній світу характерні спільні ознаки – вони прагнуть функціонувати за загальноприйнятими

законами. Тенденція до інтеграції страхової діяльності та зрощення капіталу призвела до утворення страхових корпорацій та конгломератів, що мають свої банки, інвестують кошти практично в усі галузі народного господарства. За сучасних умов ряд страхових компаній світу мають філії за кордоном, утворюють транснаціональні корпорації.

Тож, страхові системи різних держав світу не функціонують ізольовано, їх страхове законодавство зазнає постійної взаємної інтеграції. Проникнення іноземного капіталу, глобалізаційні процеси в економіці, розвиток міжнародного співробітництва сприяють вдосконаленню національних законодавств про страхування [3, с. 40].

Слід зазначити, що нині склалися не найкращі умови для формування спільних стандартів страхового регулювання, створення транскордонного ринку страхових послуг в Україні. Тому для нашої держави першочерговим завданням є широкомасштабна правова реформа, спрямована на приведення національного законодавства у відповідність до світових норм.

Список використаних джерел:

1. Біленчук Д. П. Страхове право України / Біленчук Д. П., Біленчук П. Д., Залетів О. М., Клименко Н. І. — К. : Атіка, 1999. — 367 с.
2. Фильев В. И. Социальное страхование в России и зарубежных странах. — М., 2007. — 248 с.
3. Кінащук Л. Л. Імплементация норм міжнародного страхового права в національне законодавство // Вісник прокуратури. — 2002. — № 3. — С. 38-41.

ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ ЯК ІНСТИТУТІВ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Медяна Валентина Володимирівна, студент IV курсу Вінницького відділення Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх

Інституційними учасниками ринку цінних паперів (далі – РЦПО) є фінансові посередники (далі – ФП), які структурують спектр фінансових послуг відповідно до потреб його учасників. Інституційні учасники, на противагу індивідуальним, є колективними учасниками, які провадять різні види професійної діяльності з фінансовими активами і розподіляють прибуток між засновниками та довірцями відповідно до правових норм і конкретної угоди. Індивідуальний учасник розпоряджається своїми коштами самостійно і отриманий прибуток належить йому повністю.

Інституційний учасник опікується капіталом своїх клієнтів, шукає оптимальні (з точки зору зіставлення ризику і дохідності) варіанти розміщення капіталу, і в цьому полягає основна домінанта його фінансової поведінки. Аналітично-прогнозна робота набуває особливого значення, оцінки руху фінансових потоків враховують не тільки локальні, а й глобальні тенденції та зміни. Діяльність інституційних учасників, на відміну від індивідуальних, обов'язково ліцензується [1, с. 38-39].

Водночас, роль ФП як інститутів розвитку проявляється у виконанні наступних функцій:

1. консолідація (акумуляція) заощаджень індивідуальних інвесторів у єдиний пул і наступне диверсифіковане вкладення накопиченого капіталу в різні проекти з перспективною капіталізацією. Необхідна диверсифікація забезпечується шляхом об'єднання вільних коштів розрізнених інвесторів для купівлі інших різноманітних ринкових активів. У результаті окремий інвестор отримує відповідну частку кожного з цих набутих ринкових активів. Індивідуальні збереження з інвестиційними намірами є особливим видом збережень і для багатьох

непрофесійних учасників РЦП звернення до інституційних фінансових консультантів є переважною формою участі в масштабних проектах;

2. підвищення ліквідності РЦП шляхом професійного портфельного управління довіреними та набутими активами. ФП пропонують клієнтам активи, які фактично є диверсифікованими портфелями активів. Не потребує доказів факт, що можливості індивідуального інвестування вужчі, ніж інституційного, при цьому ліквідність і ризики вкладень також різняться. Посередницьке сприяння прискоренню процесів укладення угод купівлі-продажу ЦП дозволяє інвесторам і кредиторам швидко розмістити фінансові ресурси, а реципієнти коштів вирішують власну проблему залучення додаткового капіталу;

3. забезпечення рівноваги на ринку через погодження пропозицій і попиту на фінансові ресурси. За рахунок масштабів діяльності і портфельного управління активами ФП гармонізують відносини між постачальниками та споживачами капіталу, ліквідують дисбаланс між пропозицією і попитом на вільні кошти, забезпечуючи при цьому ефективний розподіл і перерозподіл ресурсів на первинному і вторинному РЦП. Попит і пропозиція за таких умов врівноважуються як у просторі, так і в часі.

Співвідношення між різними фінансовими ресурсами підприємств: внутрішніми (нерозподілений прибуток і амортизація) та зовнішніми (кредити, емісія ЦП) є завжди варіативним, що пояснюється циклічними факторами фінансової динаміки. Але зростання потреб екзогенного фінансування господарюючих суб'єктів відмічається разом з ускладненням господарських взаємозв'язків. Практично постійна у сучасних умовах недостатність внутрішніх ресурсів підприємств вимагає розширеного використання фінансових інструментів залучення капіталу та відповідних послуг посередницьких установ. З ретроспективного огляду це підтверджується дослідженням американського економіста Р. Голдсмита, коли "...для крупних промислових корпорацій необхідність мати справу з фінансовими інститутами як з джерелами капітальних фондів після другої світової війни була значно більша, ніж у 20-і чи 30-і роки ХХ ст." [2, с. 234];

4. перерозподіл і зниження фінансових ризиків. Інституційні посередники під час купівлі чи продажу фінансових активів власне торгують ризиками, перерозподіляючи їх між консервативними і агресивними учасниками ринку – між менш схильними і більш схильними до ризику господарюючими суб'єктами. Зниження ризику відбувається шляхом диверсифікації портфеля активів і професійного управління ними;

5. винятковою функцією ФП є специфікація прав власності клієнтів-довірителів. Останні, звертаючись до посередників, формують відносно прозоре поле своїх інвестиційних намірів, і РЦП синергічно теж набуває прозорих і організованих ознак функціонування. На прикладі України це частково спостерігалось у 90-ті рр. XX ст., особливо в період масової приватизації, а згодом повільний і постійно зростаючий попит на послуги інституційних структур щодо професійного управління вільними коштами підтвердив існування тенденції утвердження прав власності саме в середовищі легітимного фінансового посередництва [3, с. 174].

Список використаних джерел:

1. Науменкова С. Ринок фінансових послуг: основні тенденції розвитку / С. Науменкова // Вісник НБУ. – 2000. – № 1. – С. 36–43.
2. Васильєва В. В. Фінансовий ринок : [навч. посіб.] / В. В. Васильєва, О. Р. Васильченко. – Донецьк : Норд-Прес-МЕГІ, 2007. – 403 с.
3. Кравченко Е. А. Тенденції розвитку фондового ринку / Е. А. Кравченко, Д. В. Запорожан // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2001. – № 1. – С. 172–175.

КОНТРОЛЬ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Скічко Ірина Анатоліївна, студент IV курсу Вінницького відділення Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх

Основною метою розвитку фінансового ринку України є становлення цілісного та прозорого, високоліквідного, ефективного та справедливого ринку фінансових послуг, регульованого державою та інтегрованого у світовий ринок.

Проте, щоб досягти поставленої мети слід не лише впроваджувати відповідні стандарти, але й, що не менш важливо, здійснювати контроль відповідності їх реалізації.

Зауважимо, що контроль діяльності учасників ринку фінансових послуг проявляється як функція системи управління суспільними процесами. Це стосується переважно соціального управління, політичного керівництва, народної демократії, правової держави тощо.

Контроль як функція соціального управління – це система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта у соціальній сфері суспільства з метою встановлення відхилень від заданих параметрів [1, с. 52].

Як функція соціального управління контроль об'єктивно необхідний. Він спрямовує процес управління за встановленими ідеальними моделями, коригуючи поведінку підконтрольного об'єкта [2, с. 33].

Суть контролю полягає в тому, що суб'єкт управління здійснює облік і перевірку того, як об'єкт управління виконує його постанови.

Таким чином, соціальне управління і контроль – явища, тісно пов'язані одні з одними і які у взаємодії утворюють стійку систему.

Контроль як функція, політичного керівництва є засобом зміцнення демократії в умовах багатопартійного суспільства. Основна спрямованість контролю і перевірки – виконання правлячою партією своїх програмних установок і

передвиборчих платформ щодо прискорення соціально-економічного розвитку країни у подальшому зростанні добробуту народу. Як показує досвід, після приходу до влади правляча партія нерідко не виконує передвиборчих програм, тому завдання контролю – своєчасно виявляти ці порушення і конституційно усувати їх.

Контроль як функція народної демократії здійснюється самим народом і для народу. У правовій демократичній державі правомірно розглядати контроль як функцію народної демократії, самоуправління народу.

Як специфічна об'єктивно необхідна функція держави контроль розподіляється між різними частинами економічної системи відповідно до місця їх у цій системі і з урахуванням особливостей сфер суспільного життя, в яких вона здійснюється. Суть державної влади в Україні полягає в тому, що управлінські функції здійснюються безпосередньо там, де це можливо, за активної участі трудящих [3, с. 20-21].

Контроль, як функція правової держави включає в себе сприяння діяльності підприємств щодо процесів, які вони виконують, за допомогою економічних стимулів. Це пільгове державне кредитування виробництва продукції, інвестування, оподаткування тощо. Економічний контроль сприяє підвищенню ефективності виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємств. При цьому поєднується державний контроль і внутрішній контроль власників, зацікавлених у виконанні державних замовлень, контрактів, завдань з метою підвищення економічної ефективності господарської діяльності.

За допомогою контролю держава захищає інтереси споживачів, перевіряє якість продукції, забезпечує доступність і вірогідність інформації про кількість, якість та асортимент продукції [4, с. 29].

Таким чином, держава не може нормально функціонувати і розвиватися без чітко організованої системи контролю за виробництвом, розподілом і перерозподілом суспільного життя в країні. Контроль є невід'ємним елементом надбудови суспільства, який зазнає серйозних змін у процесі розвитку його

політичної системи, органів державного і господарського управління, законодавчої і виконавчої влади.

Ефективність роботи органів виконавчої влади і місцевого самоврядування в державі багато в чому залежить від здійснення контролю за виконанням законів, рішень, розпоряджень, від організації їх виконання.

Контроль дисциплінує працівників апарату управління, дає можливість об'єктивно оцінювати рівень їх компетентності і відповідальності, сприяє поширенню позитивної практики роботи [5, с. 50].

Контроль у широкому розумінні – це система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням і спрямований на успішне здійснення поставлених цілей.

Основна мета контролю полягає в тому, щоб: а) об'єктивно вивчити фактичний стан справ у різних ланках суспільного і державного життя; б) виявити ті фактори та умови, які негативно впливають на процеси виконання прийнятих рішень, здійснення заходів і досягнення цілей.

Список використаних джерел:

1. Бречко О.В. Удосконалення контролю в системі управління фінансовими ресурсами регіону // Фінанси України. – 2002. – № 9. – С. 51-54.
2. Калюга Є.В. Проблеми організації внутрішньогосподарського контролю за місцями виникнення витрат і центрами відповідальності // Вісник податкової служби України. – 2001. – № 17. – С. 31-36.
3. Кочерин Е.А. Контроль в процессе управления предприятием. – М.: Знание, 1986, – 64 с.
4. Максименко Г.Д. Внутриведомственный контроль. – М.: Финансы и статистика, 1981. – 172 с.
5. Андрійко О.Ф. Державний контроль і тенденції його розвитку в умовах ринкових відносин // Міжвідомчий збірник наукових праць “Правова держава”. Випуск 4. – К.: Наукова думка, 1998. – С. 49-53.

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Токан Тетяна Сергіївна, студент IV курсу Вінницького відділення Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх

Державний контроль фінансового ринку є невід'ємним і важливим складником державного регулювання економіки, оскільки покликаний забезпечити цей процес достовірною інформацією про використання господарюючими структурами фінансових ресурсів, про ефективність здійсненого регулювання та наявність відхилень від встановлених норм, які перешкоджають формуванню, цільовому та ефективному використанню державних фінансових ресурсів, а також дає змогу вжити необхідні заходи для блокування негативних явищ і профілактики їх на майбутнє.

Звідси роль державного контролю на фінансовому ринку виражається через участь у вирішенні двох проблем:

- підвищення ефективності державного регулювання економіки;
- дотримання правил формування і використання фінансових ресурсів, встановлених державою.

У першому випадку за допомогою державного контролю на фінансовому ринку суб'єкт державного регулювання економіки отримує необхідну інформацію про якість вжитих ним заходів регулювання, а саме дані про своєчасність, достатність, адресність і витратність застосованих регуляторів.

У другому випадку за допомогою державного контролю на фінансовому ринку реалізується контрольна функція державного регулювання економіки [1, с. 19].

Якісний бік державного контролю фінансового ринку виражається через реалізацію ним трьох основних функцій: інформаційної, профілактичної і мобілізуючої.

Інформаційна функція державного контролю на фінансовому ринку зводиться до того, що інформація, отримана в результаті його здійснення, має стати основою для ухвалення відповідних управлінських рішень і вжиття корегувальних заходів, які забезпечать функціонування суб'єкта господарювання відповідно до встановлених державою норм [2, с. 10].

Профілактична функція державного контролю на фінансовому ринку полягає у виявленні умов, що сприяють порушенню норм і стандартів, встановлених законами та нормативно-правовими актами, виникненню безгосподарності, недостач, крадіжок і зловживань, а також у встановленні осіб, винних у фінансових порушеннях, і притягненні їх до встановленої чинним законодавством відповідальності.

Мобілізуюча функція державного контролю на фінансовому ринку передбачає усунення суб'єктом господарювання наслідків допущених фінансових порушень, умов, що їм сприяли, та розробку організаційно-правових заходів з розповсюдження прогресивних методів господарювання і недопущення фінансових порушень на інших об'єктах державного регулювання.

З огляду на зазначене сутність державного фінансового контролю розкривається через його основні складники, які визначають його мету, завдання, суб'єкти і об'єкти, предмет, принципи, форми і методи контролю.

Методологічно сутність державного контролю на фінансовому ринку як поняття зводиться до процесу вивчення господарських операцій, порівняння їх з нормами, виявлення і фіксації відхилень від норм та вжиття заходів для усунення наслідків порушень і запобігання їм у подальшому [3, с. 43].

Визначальним елементом системи державного контролю фінансового ринку є його мета, бо в основному від цього залежить, що саме, як і якими засобами потрібно контролювати.

Список використаних джерел:

1. Мельничук В.Г. Економічне зростання і проблеми державного фінансового контролю // Економіка України. – 2002. – № 12. – С. 18-21.

2. Андрійко О. Ф. Державний контроль у сфері виконавчої влади України // Видавничий Дім “Ін-Юре”. К. : 2004. – 45 с.

3. Воронин Ю. Государственный финансовый контроль в социальной сфере // Экономист. – 2001. – № 1. – С. 42-44.

ФІНАНСОВИЙ РИНОК ЯК БАЗИС ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Олейко Анастасія Миколаївна, студент IV курсу Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх

Значення фінансового ринку, як механізму мобілізації інвестиційних ресурсів, зростає пропорційно якісним зрушенням у розвитку самого ринку – правових, інфраструктурних тощо. Найважливіше значення, у зв'язку з цим, має політика щодо розвитку і заохочення опосередкованих форм володіння цінними паперами. При цьому важливо враховувати той факт, що поява самих колективних інвесторів як активних учасників інвестиційного ринку пов'язана з досягненням фінансовим ринком визначеного рівня розвитку й організації. Колективні інвестори ефективно виконують завдання консолідації коштів дрібних інвесторів, забезпечення професійного управління активами, диверсифікації ризику в умовах відносного розвитку інвестиційного ринку.

Найбільш фундаментальним завданням, яке повинен виконувати інвестиційний ринок, є, насамперед, забезпечення гнучкого міжгалузевого перерозподілу інвестиційних ресурсів, максимально можливого залучення національних та іноземних інвестицій у вітчизняні підприємства, формування необхідних умов для стимулювання накопичень і трансформації заощаджень в інвестиції. Поки ця основна функція ринку інвестиційних ресурсів – акумуляція коштів інвесторів і забезпечення підприємствам доступу до капіталів на інвестування – майже не працює, тому що в значній мірі ринок обслуговує процес перерозподілу власності після приватизації та спекулятивні вкладення в цінні папери. Водночас це – ринок, що швидко зростає, на якому з'являються нові фінансові інструменти, зростає ліквідність, продовжується процес формування інституціональної та інформаційної інфраструктури [1, с. 134].

Фінансовий ринок в ідеалі повинен відігравати в економіці роль свого роду “трансмисії”, що діє по замкнутому ланцюгу: заощадження – інвестиції – економічне

зростання – заощадження. Збій на одній із цих ділянок призводить до зривів у функціонуванні базових економічних механізмів відтворення. Стартовою точкою розгортання інвестиційного процесу є заощадження, обсяг та напрямки розміщення яких визначають основні контури всього інвестиційного процесу. Це особливо характерно для економік, які знаходяться на циклічній стадії депресії і виходу з неї.

Мобілізація внутрішніх інвестиційних ресурсів є першочерговою проблемою, тому що наявні накопичення громадян України створюють настільки значний потенційний шар інвесторів, що мобілізація хоча б частини цих коштів дозволила б, у тому числі через розвиток ринку капіталів, здійснити реструктуризацію багатьох вітчизняних підприємств. Зростання внутрішніх інвестицій у країні, як “індикатора інвестиційної стабільності”, у свою чергу, безумовно, важливий показник і для залучення коштів іноземних інвесторів. Світова практика доводить, що розрахунок винятково на залучення іноземних інвестицій виявляється невиправданим.

У сучасних умовах нашій країні необхідно розвивати всі форми колективного інвестування. Від цього виграє все населення, оскільки з допомогою форм колективного інвестування збільшиться залучення інвестицій в економіку країни, що створить умови для її економічного зростання. Як наслідок, зростуть податкові надходження, поліпшиться фінансування соціальних програм та утримання бюджетних організацій тощо. Збільшиться попит на державні цінні папери при одночасному зниженні ціни запозичення. Крім того, розширяться можливості громадян зберігати та збільшувати свої заощадження. На економічному розвитку країни повинно позитивно позначитись і загострення конкурентної боротьби колективних інвесторів та комерційних банків за гроші населення: фінансові ресурси стануть більш доступні підприємствам [2, с. 39].

Для того щоб усі ці можливості колективних інвестицій повною мірою реалізувалися в Україні, насамперед, необхідно, щоб поліпшилось загальне соціально-економічне становище у державі та стан фінансового ринку. Також потрібно вирішити проблему подвійного оподаткування.

На сьогодні, широкі маси населення України не мають коштів для участі у спільному інвестуванні та психологічно не готові до цього. Окремі потенційні

інвестори скоріше схильні до стратегічних інвестицій. На цей час у державі соціальні та макроекономічні умови не можна вважати сприятливими для розвитку спільного інвестування [3, с. 105].

Список використаних джерел:

1. Реверчук С.К., Вовчак О.Д., Кубів С.І. та ін. Інституційна інвестологія: Навч. посібник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К.: Атіка, 2004. – 208 с.
2. Жуков Е.Ф. Инвестиционные институты. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 199 с.
3. Довганюк Л. В. Інвестиційна діяльність в Україні та напрями її активізації / Л. В. Довганюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 11. – С. 102-106.

РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Злагода Василь Валерійович, студент 2-КН курсу Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Національний фінансовий ринок, тільки-но вступає в стадію свого становлення. І відбувається це на тлі повільного відродження виробництва та поступового просування вітчизняних товарів на світові ринки.

Формування фінансового ринку нерозривно пов'язано з процесом активізації інших складових цього ринку: ринку страхових послуг, ринку цінних паперів та ринку кредитних ресурсів. Навіть за умови швидкого, а, головне, “розумного” його розвитку, навряд чи на перших етапах варто очікувати відчутного росту прибутковості більшості його учасників. Більше того, значна кількість учасників фінансового ринку вже опинилися на межі банкрутства.

Зрозуміло одне – якщо в умовах, що склалися сьогодні, загине українська промисловість, особливо її наукомісткі галузі, то ми будемо жити в звичайній “банановій республіці” з усіма наслідками, що звідси випливають. Та й фінансовий ринок у цьому випадку практично не потрібний. Проте, як відомо, безвихідних ситуацій не буває. Варто згадати і про те, що, насправді, у світі набагато більше країн “що здалися”, “переможених” [1, с. 87].

Розвиток та становлення фінансового ринку України є необхідною передумовою розвитку інших секторів економіки держави. Добре функціонуючий страховий ринок, розвинені небанківські кредитні установи, пенсійні фонди та інші фінансові установи сприяють стабільному та прогнозованому розвитку усіх економічних процесів у суспільстві. Акумулюючи значні обсяги грошових коштів, фінансові установи є потужним джерелом інвестицій в економіку країни, що розвивається досить динамічно.

Фінансовий ринок є однією з найважливіших ланок національної економіки. Вивчення та аналіз актуальних проблем його функціонування є підґрунтям для

вироблення ефективних стратегічних рішень, спрямованих на забезпечення економічного розвитку країни та побудови демократичного суспільства [2, с. 12].

В Україні вже зроблено перші кроки на шляху стратегічного аналізу та прогнозування розвитку окремих видів фінансових установ та ринків, зокрема здійснено аналіз банківської системи, ринку цінних паперів, страхового ринку.

При цьому фрагментарно для окремих сегментів фінансового ринку України вирішувалися тактичні питання на короткий період часу. Невизначеними залишалися і пріоритети фінансового сектору України в умовах глобалізації світових фінансових ринків.

Відсутність цілісного бачення концептуальної моделі всього фінансового сектору України на довготермінову перспективу призводить до нескоординованого розвитку фінансових установ і ринків із існуючими потребами у відповідних фінансових послугах з боку реального сектору економіки та населення України.

Подальший розвиток економіки є не можливим без розвиненого, стабільного, надійного та ефективного фінансового ринку нашої держави. Таким чином, однією з найважливіших цілей нинішнього етапу розвитку економіки країни є втілення обґрунтованих та системних реформ у фінансовому секторі для забезпечення додаткових джерел фінансування економічного зростання. Це в свою чергу потребує розробки та послідовного впровадження довготермінової комплексної стратегії розвитку фінансового сектора України, враховуючи існуючі економічні реалії та стратегічні пріоритети України в умовах глобалізації світових фінансових ринків [3, с. 22].

Список використаних джерел:

1. Балацкий Е.Ф. Международный финансовый кризис 1997-1999 г.г. и российская экономика // Экономист. – 2000. – № 5. – С. 86-96.
2. Галенко Т.В. Фінансові посередники на інвестиційному ринку (політекономічний аналіз) // Автореферат дисертації на здобуття наукової ступені

кандидата економічних наук. Київський державний економічний університет. – К. – 2005. – 21 с.

3. Василик О.Д. Державні фінанси України: Навчальний посібник. – К. : Вища школа, 2004. – 257 с.

НОВІ ПІДХОДИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Печора Каріна Володимирівна, курсант III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Одним із пріоритетів збалансованої економічної політики України є визначення шляхів структурної трансформації та посилення впливу її інструментів на економічне зростання. Міжнародний досвід показує, що в сучасних передових економіках структурна політика завжди відігравала важливу роль у забезпеченні прогресивного розвитку. Система державного управління постійно використовувала широкий спектр регуляторних, інституційних та регуляторних заходів, що дало можливість швидко трансформувати національну економічну систему для забезпечення найбільш ефективної діяльності окремих суб'єктів господарювання. Структурна політика є невід'ємною частиною державної економічної політики, і тому її слід направляти урядовими установами на вирішення загальних проблем.

Поки Україна не повністю володіє об'єктивною інформацією про реальні та потенційні конкурентні переваги вітчизняної промисловості та секторів. Важливими також є інструменти структурної політики [1].

За кордоном інструментарій традиційно включає різноманітний набір механізмів впливу на структурні процеси в національній економіці, які включають як механізми впливу на економіку, так і макроекономічні інструменти, що опосередковано впливають на її сектори. Перша група механізмів традиційно була домінантою державної структурної політики в більшості розвинених країн. Він включав такі інструменти, як: вибіркова галузева підтримка певних галузей через державний бюджет (гранти, кредити, цільові податкові пільги, галузеві інвестиційні програми); просування малих та середніх підприємств, фінансування та організація досліджень та розробок; передача нових технологій національним компаніям; фонди економічного розвитку; орієнтовне планування; стимулювання територій, які відстають в економічному розвитку; механізм прискореної амортизації; сприяння

товарному експорту; регулювання імпорту товарів; патентне регулювання та стандартизація вітчизняної продукції. Останнім часом друга група механізмів впливу на макроекономічне середовище (яка надається переваги в таких країнах, як США) набуває все більшого значення як засіб створення сприятливого національного та регіонального середовища для підвищення ефективності національних компаній в контексті глобалізації та лібералізації ринку. До них належать, зокрема, фінансово-кредитна, грошова, інфраструктурна (транспорт, інформаційні мережі), освітня політика та інші форми державного впливу на економіку. Через те, що процес структурних перетворень є системним і має вирішальний вплив на формування подальших тенденцій розвитку, доцільно одночасно проводити структурні реформи в таких сферах, як: макроекономічна, що передбачає створення ефективного конкурентного середовища через поєднання інструментів ринкової та публічної політики; інвестиційно-інноваційний напрям, що забезпечує обґрунтування пріоритетних інвестиційних ініціатив для структурної та технологічної модернізації економіки та переходу до інвестицій основних проектів, підтримку інноваційної діяльності у галузі науки та впровадження їх досягнень у виробництво; інституціональний напрям - найважливішими завданнями якого є інституціонально-правове забезпечення структурних перетворень. Результатом структурних перетворень економіки України є макроекономічні дисбаланси:

- надмірне споживання та низьке накопичення, що в умовах національного ринку призвело до необхідності компенсувати надлишковий внутрішній попит, випереджаючи імпорт;
- відносно вузька спеціалізація зовнішньої торгівлі та висока частка низькотехнологічного експорту, який в умовах відкритості економіки країни формував високу залежність економічної динаміки та фінансової ситуації від ситуації на зовнішніх ринках;
- зростання споживчого кредиту в умовах низького рівня інвестицій в модернізацію основних фондів призвело до використання кредитних ресурсів для стимулювання імпорту та іпотечного сегмента ринку;

- несприятливі умови для довгострокових інвестицій призвели до переваги інвестиційної привабливості секторів з високою ліквідністю та швидким оборотом та випереджаючими темпами розвитку галузей, що займаються експортною діяльністю [2, с. 119-120].

Серед інституційних проблем основна увага приділяється слабкій інституційній підтримці реформ, однією з яких є відсутність стратегії розвитку України.

Найпоширенішим у вітчизняних наукових колах є системний підхід, який розглядає структурну модернізацію регіональної економіки як підсистему економічної модернізації держави і разом з «інституційними та технологічними змінами, спрямованими на підвищення конкурентоспроможності та стійкості до зовнішніх впливів, встановлює вектор сталого розвитку територій, покращує умови суспільного життя та забезпечення їх якості в майбутньому». Значна кількість вчених розглядає структурну модернізацію регіональної економіки в просторовому вимірі через систему ефективного управління регіональним розвитком простору [3, с. 173-174].

Вищезазначені прихильники просторового підходу не використовують поняття «структурної модернізації регіональної економіки» як такого, але їхні концепції простежують структурування модернізації регіону в таких сферах, як модернізація регіональної економічної політики, що «передбачає досягнення досить соціальних і політичних цілей, які мають подальший стимул. економічні наслідки. Розвиток регіонів все більше акцентується на пошуку та мобілізації внутрішнього невикористаного потенціалу території, яке спирається на стратегічне управління у досягненні довгострокових цілей та на зростанні взаємозв'язуючих якостей наднаціонального, державного та регіонального управління.

Насамкінець слід зазначити, що у новій моделі вітчизняної економіки в умовах післякризового підйому ключова роль повинна відводитися активізації підприємництва як інтегрованого соціально-економічного процесу, розробці ефективних підприємницьких стратегій. Інвестиційний клімат підприємництва має бути інтегрований у всі напрямки економічної політики держави з метою

формування ефективної системи умов, стимулів та мотивацій для реалізації його економічного потенціалу. Розвиток національного підприємництва особливо важливий у період пошуку нових економічних моделей та стратегій, які сприятимуть підвищенню стійкості та формуванню джерел розвитку національної економічної системи.

Список використаних джерел:

1. Пашкевич М. С., Лисунець К. П. Принципи модернізації економіки регіонів України в аспекті сучасної регіональної політики. Ефективна економіка. 2014. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_7.
2. Осокина Н.В., Слесаренко Е. В. Структурная модернизация как форма реализации экономической безопасности российской экономики. Вестник Кузбасского государственного технического университета. 2014. №2.(102). С. 117-121.
3. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / За заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. К., 2015. 336 с.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ БЮДЖЕТНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Віксич Софія Дмитрівна, курсант III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

У сфері економічної діяльності держави актуальним постає питання дослідження проблем з приводу правового регулювання відносин щодо створення, розподілу, перерозподілу, використання і контролю бюджетних коштів. На суб'єкта суб'єктів бюджетного права покладено обов'язок по несенню відповідальності за невиконання законних вимог – це одна з основних умов, за допомогою якої забезпечується ефективність бюджетної діяльності у країні. Недотримання встановленого державою порядку здійснення бюджетної діяльності порушує інтереси всього суспільства, тобто набуває публічно-правового характеру. Сукупність вказаних факторів створює передумови для вчинення чималої кількості бюджетних правопорушень і, як наслідок, реакцію держави із захисту своїх майнових інтересів [1, с. 57].

Бюджетним кодексом України від 8 липня 2010 року (на відміну від Бюджетного кодексу України від 21 червня 2001 року) не визначено поняття «бюджетне правопорушення», а зазначено поняття «порушення бюджетного законодавства», під яким розуміється порушення учасником бюджетного процесу встановлених Бюджетним кодексом України чи іншим нормативно-правовим актом, який є частиною бюджетного законодавства, норм щодо складання, розгляду, затвердження бюджету, внесення змін, виконання та звітування про його виконання.

Тому, на нашу думку, поняття «бюджетне правопорушення» повинно відображати ознаки цього явища та мати законодавче закріплення.

З'ясувавши сутність бюджетного правопорушення, надалі вважаємо за доцільне дослідити ознаки та склад бюджетного правопорушення.

Усім видам правопорушень, у тому числі і бюджетним, притаманні риси, що виражають єдність формальних (зовнішніх) і матеріальних (внутрішніх), об'єктивних і суб'єктивних ознак [2, с. 411]. З точки зору теорії права під

правопорушенням розуміється винне, протиправне діяння, здійснене дієздатною особою. Відповідно, ознаками правопорушення є: 1) протиправність діяння; 2) суспільна небезпека; 3) винуватість; 4) караність. З цього теоретичного положення виходить, що бюджетне правопорушення – це один із видів правопорушення, що реалізовується у визначеній – бюджетній сфері. Бюджетне правопорушення наділене, хоча і з деякою специфікою, всіма перерахованими ознаками правопорушення [3, с. 12]. Так, протиправність виражатиметься в порушенні бюджетного законодавства України. Таким, що порушує бюджетно-правові норми (протиправним) буде зарахування доходів бюджету до іншого, ніж визначеного БК України чи законом про Державний бюджет України, бюджету, прийняття рішень, що призвели до перевищення граничних обсягів державного (місцевого) боргу чи граничних обсягів надання державних (місцевих) гарантій; розміщення тимчасово вільних коштів бюджету з порушенням вимог БК України; створення позабюджетних фондів, порушення вимог БК України щодо відкриття позабюджетних рахунків для розміщення бюджетних коштів, включення недостовірних даних до звітів про виконання державного бюджету (місцевого бюджету), річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет), а також порушення порядку та термінів подання таких звітів тощо. [4, с. 981].

Окрім протиправності, бюджетне правопорушення повинно відповідати іншим перерахованим ознакам. Що стосується решти трьох ознак, то вони в бюджетному законодавстві України і, зокрема, в БК України, не називаються і не розкриваються, що зумовлює певну невизначеність у наукових дослідженнях.

Учиненням бюджетного правопорушення заподіюється шкода державі, суспільству і конкретним юридичним чи фізичним особам, що говорить про суспільну небезпеку як ознаку такого правопорушення. Суть суспільної небезпеки полягає в об'єктивній здатності бюджетних правопорушень негативно впливати на соціальну дійсність, порушувати впорядкованість системи суспільних відносин, деформувати і дезорганізовувати правопорядок у бюджетній сфері. Зміст як визначальна сторона суспільної небезпеки діяння є сукупністю і єдністю негативних

властивостей тих реально існуючих об'єктивних і суб'єктивних чинників, які утворюють порушення бюджетного законодавства як певну антисоціальну систему. Формою існування і вираження змісту суспільної небезпеки є сама структура правопорушень, що негативно впливають на розвиток бюджетних правовідносин. Тому під суспільною небезпекою бюджетних правопорушень слід розуміти певний антисоціальний стан бюджетних правопорушень обумовлений всією сукупністю їх негативних властивостей і ознак, що містить реальну можливість заподіяння шкоди охоронюваним законом бюджетним правовідносинам.

Найбільш дискусійним є питання про винуватість як ознаку бюджетного правопорушення. Вина в правовому аспекті характеризується тим, що зміст волі дійової особи не відповідає змісту волі держави закріпленої в праві, і знаходить своє відображення у формі протиправних дій [5, с. 250].

Отже, з вищевикладеного можна дійти висновку, що під бюджетним правопорушенням необхідно розуміти порушення учасником бюджетного процесу встановлених Бюджетним кодексом України чи іншим нормативно-правовим актом, який є частиною бюджетного законодавства, норм щодо складання, розгляду, затвердження бюджету, внесення змін, виконання та звітування про його виконання. До загальних ознак бюджетного правопорушення належать: протиправність, суспільна шкідливість (небезпечність), реалізація у формі дії чи бездіяльності; до спеціальних – караність та винність. До елементів складу бюджетного правопорушення відносяться об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона і суб'єкт.

Список використаних джерел:

1. Яцкін Р.О. Бюджетний контроль як засіб виявлення і захід попередження порушень бюджетного законодавства України. Держава і регіони. Серія «Право». 2013. № 4. С. 56-61.
2. Якимчук Н.Я. Правовий статус розпорядників бюджетних коштів в Україні: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Н. Я. Якимчук. К., 2010. 556 с.

3. Шутлів Д.С. Державний примус у сфері бюджетних відносин [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Шутлів Дмитро Сергійович ; Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2018. 18 с.

4. Стукаленко В.А. До питання про поняття та ознаки суб'єктів фінансового права. Форум права. 2013. № 1. С. 981-985.

5. Музика-Стефанчук О.А. Про бюджетну відповідальність органів публічної влади. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 2. С. 250.

6. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України від 24.12.2010, № 50, № 50-51, стор. 1778, стаття 572.

ІНВЕСТИЦІЙНА ТА ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Іванов Ярослав, студент III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, к.е.н., доцент, **Грущенко Олена Анатоліївна**

Завдяки інноваційному типу розвитку може бути досягнуто економічне зростання України в найближчій та стратегічній перспективі. В умовах сьогодення, коли на ринку посилюється конкуренція, підприємства повинні мати досить міцні і стійкі конкурентні переваги.

Показники загальної інвестиційної та інноваційної активності демонструють слабкий зв'язок з показниками макроекономічного розвитку. Основними причинами цього явища є непослідовність політики державної підтримки інвестиційної та інноваційної діяльності, висока «латентність» інноваційних трансформацій (підприємства в переважній більшості не звітують про реалізацію інвестиційно-технологічних проектів), недосконалість методології обробки відповідних даних.

Суттєвий вплив на інноваційний розвиток здійснюють такі чинники: політична ситуація в країні, рівень економічного зростання країни, наявність зовнішніх джерел фінансування, національна та міжнародна законодавча база, податкова політика, науково-технічний прогрес в країні, екологічна ситуація в країні тощо.

Національна конкурентоспроможність може бути сформована лише на основі підтримки стійкого економічного зростання, для чого необхідно вжити заходів з підтримки високопродуктивної інвестиційної та інноваційної діяльності. З метою посилення позитивного впливу державної економічної політики на динаміку інвестиційної та інноваційної діяльності визначені стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності на 2011-2021 роки, а саме:

- 1) освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;
- 2) освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки;
- 3) освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій;
- 4) технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;
- 5) впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;
- 6) широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;
- 7) розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки (стаття 4 Закону) [1].

На думку В. Білик, велика кількість регулюючих документів свідчить про відсутність концептуальної основи як у формуванні інноваційної політики в державі, так і у стратегічних напрямках інвестиційної діяльності. Аналіз системи нормативно-правового регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності свідчить про відсутність системного підходу в цій галузі та єдиної стратегії її розвитку. Зокрема, Господарським кодексом здійснюється регулювання інноваційних та інвестиційних процесів з позиції єдності та взаємодії, а от на рівні окремих законів ці процеси розглянуті окремо. Такий підхід може бути виправданий потребою в деталізації механізмів інноваційного розвитку та інвестиційних процесів [2].

Важливим фактором розвитку інновацій виступає фінансове забезпечення інноваційної діяльності. В різних країнах світового співтовариства фінансове забезпечення відрізняється, оскільки по-різному впливають на інноваційний розвиток ступінь готовності реального сектору економіки до впровадження інновацій та кваліфікація персоналу також має свою специфіку.

Чинниками, що сприяють інноваційному розвитку підприємств України є

підтримка державою інноваційного розвитку, наявність кваліфікованих кадрів, наукових співробітників, необхідних для здійснення інноваційного розвитку, готовність споживачів та їх довіра до впровадження новітніх та тих, що вже використовуються в Євросоюзі та США.

Тому, важливого значення набуває фінансування досліджень науковців, придбання нового устаткування, якого зазвичай бракує. Поряд із цими проблемами нагальним залишається збереження науково-технічного потенціалу. Низька вартість висококваліфікованої робочої сили зумовлює її міграцію за кордон. Таким чином, вітчизняні науковці не тільки не отримують гідної оплати, а й не мають фінансування для проведення досліджень. Звідси інвестиції допомогли б багатьом проектам стати реальними, а не лишитися на папері.

У якості висновків зазначимо, що для забезпечення інноваційного розвитку України необхідно: сконцентрувати капітал на пріоритетних напрямках розвитку, зокрема освіти, науці, прогресивних технологіях, підприємницькій активності на ринку наукомісткої продукції. Сприятливий інвестиційний клімат є важливим фактором освоєння новітніх технологій та подальшого розвитку держави.

Список використаних джерел:

1. Білик В.В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності / В.В. Білик // Економіка та суспільство. – 2017. – №10. – С. 172-176.
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні Верховна Рада України; Закон від 08.09.2011 № 3715-УІ [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>.

ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО ІНВЕСТИВАННЯ

Тустановська Світлана Валеріївна, студент III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, к.е.н., доцент, **Грущенко Олена Анатоліївна**

Однією з економіко-правових форм інвестування, якому притаманний спеціальний правовий режим, є інноваційна діяльність, що набуває особливого значення у зв'язку з орієнтацією нашої держави на інноваційний шлях розвитку економіки країни. Інноваційне інвестування може здійснюватися систематично як інноваційна діяльність або як окремі операції (комплекс операцій) інноваційного характеру. Законодавець оперує поняттям інноваційної діяльності в широкому розумінні, що охоплює інноваційне інвестування на професійних засадах (здійснюється систематично як основний чи один з основних видів діяльності суб'єкта господарювання - інноваційного підприємства чи інноваційної структури) та інноваційні операції (здійснюються у разі потреби учасниками господарських відносин незалежно від наявності у них статусу суб'єкта господарювання з відповідною спеціалізацією). Законодавець розкриває поняття інноваційне інвестування як одну з економіко-правових форм інвестування, що здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу з метою досягнення певного соціально-економічного ефекту, випуску і розповсюдження принципово нових видів техніки і технології, досягнення прогресивних міжгалузевих структурних зрушень, здійснення якісних змін у стані продуктивних сил, поліпшення соціального й екологічного становища, випуску нової конкурентоспроможних товарів, послуг. Вирішальною ознакою інноваційного інвестування є інновації, що створюються в результаті її здійснення та застосовуються в процесі її здійснення [1, с. 1].

Також потрібно розмежовувати поняття інновації та інвестиції, оскільки інновації це новостворені (застосовані) і вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери, а інвестиціями називають всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний та екологічний ефект [2, с. 1].

Залежно від мети здійснення інноваційне інвестування може бути некомерційним або комерційним. Некомерційним слід визнати таке інноваційне інвестування, метою здійснення якого є виконання довгострокових науково-технічних програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво й інші сфери суспільного життя (тобто отримання прибутку - як безпосередня мета здійснення такої діяльності - відсутнє, проте це може бути другорядною метою, яка досягається згодом як один з її результатів). Комерційним є інноваційне інвестування, спрямоване на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

Здійснення інноваційного інвестування можливе завдяки збалансованій реалізації: по-перше, приватних інтересів учасників такої діяльності(в забезпеченні конкурентоспроможності товарів і послуг та збільшення в результаті цього розміру прибутку від їх реалізації). По-друге, публічних інтересів (у підвищенні ефективності економіки країни, регіону, а також задоволення інших суспільних потреб у сфері охорони здоров'я, освіти, культури тощо).

Зазначена обставина зумовлює втручання держави у сферу інноваційної діяльності, основні напрями та принципи державної інноваційної політики, серед яких є визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку, формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності, створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного й інноваційного потенціалу, забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва,

фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності, ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності, підтримка підприємництва у науково-виробничій сфері, здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захист у вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок, фінансова підтримка, здійснення сприятливої кредитної, податкової та митної політики у сфері інноваційної діяльності, сприяння розвитку інноваційної інфраструктури, інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності, підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності [3, с. 4].

Залежно від напрямів інноваційне інвестування (інноваційна діяльність) поділяється на такі види: проведення наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення об'єктів інтелектуальної власності, науково-технічної продукції; розробка, освоєння, випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технологій; розробка і впровадження нових ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціального й екологічного становища; технічне переозброєння, реконструкція, розширення, будівництво нових підприємств, що здійснюються вперше як промислове освоєння виробництва нової продукції або впровадження нової технології.

Для стимулювання залучення інвестицій в інноваційну діяльність встановлена система державних гарантій та передбачена низка інших заходів. Держава гарантує суб'єктам інноваційної діяльності підтримку інноваційних програм і проектів, спрямованих на реалізацію економічної та соціальної політики держави, підтримку створення та розвитку суб'єктів інфраструктури інноваційної діяльності, охорону та захист прав інтелектуальної власності, захист від недобросовісної конкуренції у сфері інноваційної діяльності, вільний доступ до інформації про пріоритети державної економічної та соціальної політики, про інноваційні потреби та результати науково-технічної діяльності, крім випадків, передбачених законом; підтримку щодо підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів у сфері здійснення інноваційної діяльності [4, с. 329].

Програмою розвитку інвестиційної діяльності передбачений комплекс заходів, спрямованих на стимулювання інноваційної діяльності, а саме створення системи пільгового рефінансування комерційних банків у разі надання ними пільгових кредитів для реалізації інвестиційних проектів з розроблення і впровадження високотехнологічного устаткування та іншої інноваційної продукції, розширення практики пільгового кредитування під заставу майна суб'єктів господарської діяльності, створення пайових інвестиційних фондів для реалізації великих інноваційних проектів, розширення форм кредитування інноваційних підприємств шляхом здійснення лізингових, факторингових та інших операцій [5, с. 12].

Найбільшого заохочення з боку держави та суспільства заслуговує інноваційна діяльність з так званих пріоритетних напрямів, що забезпечують науковотехнологічне оновлення виробництва та сфери послуг у країні, наповнення внутрішнього ринку конкурентною наукоємною продукцією та можливість виходу з нею на світовий ринок. З метою концентрації ресурсів держави на таких напрямках передбачено механізми реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності залежно від їх видів - стратегічні (розраховані на тривалу перспективу — не менше десяти років - найважливіші напрями інноваційної діяльності щодо забезпечення соціально-економічного зростання держави, розроблені на основі науково-прогнозного аналізу світових тенденцій соціально-економічного та науково-технологічного розвитку з урахуванням можливостей вітчизняного інноваційного потенціалу) і середньострокові (розраховані на реалізацію протягом найближчих трьох-п'яти років напрями інноваційного оновлення промислового, сільськогосподарського виробництва та сфери послуг щодо освоєння випуску нових наукоємних товарів і послуг з високою конкурентоспроможністю на внутрішньому або зовнішньому ринках). Загалом інноваційне інвестування характеризується низкою рис, що дозволяють його виділити в окрему економіко-правову форму інвестування зокрема спеціальне правове регулювання, специфічні об'єкти інвестування, інноваційні програми і проекти; інновації, здійснення інвестування на професійних засадах - як інноваційної діяльності або як комплексу

взаємопов'язаних інноваційних операцій (створення на замовлення підприємства новітньої технології та впровадження її у виробництво), участь в інвестуванні специфічних суб'єктів, що здійснюють інноваційну діяльність, - інноваційних структур, інноваційних підприємств, значна роль інноваційної інфраструктури в забезпеченні інноваційного інвестування шляхом надання відповідних послуг його суб'єктам, засобів, реєстрація інноваційних структур, надання фінансової підтримки, опосередкування відносин між суб'єктами інвестування за допомогою договорів інноваційного характеру, застосування до суб'єктів інноваційного інвестування позитивного та негативного стимулювання з метою забезпечення його соціального спрямування.

Сучасна українська держава має дуже обмежену фінансову та інституційну спроможність. Відтак наявні ресурси і потенціал доцільно зосередити на підтримці наукових досліджень, які є однією з основ інноваційного потенціалу, та створенні ефективної інфраструктури, яка сприятиме перетворенню результатів досліджень у продукт, придатний до комерціалізації. Для розв'язання завдання переходу до інноваційного зростання у Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року пропонуються з усього різноманіття можливих інструментів ті, які: найкраще відповідають подоланню перешкод, що найбільше заважають інноваційному процесу в Україні, потребують найменше бюджетних видатків і фіскальних ресурсів, але при цьому здатні приносити відчутні результати за мінімальних вкладень, є найменш вразливими до корупції та інших зловживань [6, с. 5].

Отже, напрям стимулювання інноваційного інвестування держава поєднує з іншим, що має забезпечити ефективність використання коштів держави та місцевих бюджетів на підтримку інновацій та уникнення (мінімізацію) зловживань з боку несумлінних суб'єктів інноваційної діяльності. Це забезпечується низкою відповідних заходів, серед яких провідне місце належить науково-технічній експертизі інноваційних проектів та їх реєстрації. В обов'язковому порядку підлягають такій експертизі інноваційні проекти з пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, а також інноваційні проекти, що реєструються з метою

отримання передбачених законом пільг (щодо оподаткування, амортизації, митного регулювання). Для сталого розвитку держави необхідно забезпечити сприятливі умови для утворення та функціонування інноваційно-активних підприємств, розвитку національної інноваційної екосистеми, залучення вітчизняних та іноземних інвесторів. Державна влада сприяє розвитку інноваційного інвестування, оскільки розуміє, що нам необхідні іноземні інвестиції та вклади для майбутнього розвитку держави та в подальшому стабільної незалежності країни на світовій арені.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15.
2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12.
3. Послання Президента України до Верховної Ради України. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки // Урядовий кур'єр. - 2002. - № 100 (від 04.06.2002).
4. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15.
5. Програма розвитку інвестиційної діяльності на 2002-2010 роки. [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/main/1801-2001-п.
6. Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/526-2019-р.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Ковтун Вікторія Тарасівна, студент III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, к.е.н., доцент, **Грущенко Олена Анатоліївна**

Під інноваційною діяльністю розуміють усі наукові, технологічні, організаційні, фінансові та комерційні дії, що реально призводять до здійснення інновацій або задумані з цією метою. До інноваційної діяльності також входять дослідження і розробки, не пов'язані прямо з підготовкою конкретної інновації [1].

Інноваційність є визначальною ознакою сучасних науково-технічних, виробничих, соціально-економічних та взагалі всіх суспільних процесів. Від оволодіння інноваційними механізмами розвитку залежить доля України: чи рухатиметься вона в напрямі входження до числа розвинених країн, чи залишиться поза науково-технічного і соціального прогресу.

Стан інноваційної діяльності в Україні важко вважати задовільним. Незважаючи на наявність значного наукового потенціалу та досвід створення технологічно складної продукції, країна з року в рік втрачає свої позиції на ринках високотехнологічних товарів і послуг, що у сучасному світі розвиваються найбільш динамічно. Ідея економіки, заснованої на знаннях, рушійною силою котрої є інновації, в українському суспільстві була значною мірою дискредитована. У роки незалежності в Україні постійно проводилися реорганізації органів державної влади, які відповідали за реалізацію науково-технічної та інноваційної політики, існував значний розрив між інноваційною та іншими видами політики. Тому одне з важливих завдань полягає у тому, щоб подолати розриви з європейськими країнами: йдеться про формування взаємоузгодженої промислової, технологічної та інноваційної політики з урахування потреб розвитку внутрішнього і зовнішніх ринків [2].

Україна сьогодні також належить до країн, які декларують важливість інновацій для вирішення нагальних соціально-економічних проблем країни. Водночас структурно-технологічні зрушення, що відбулися в роки незалежності, значною мірою мали стихійний характер, а основні механізми зростання продовжують концентруватися в групі галузей, чия конкурентоспроможність в основному залежить від використання факторів виробництва і потребує відносно невисокого рівня інноваційної активності, ґрунтуючись на експорті сировинних товарів і продукції нижчих виробничих переділів, що обумовлює низьку конкурентоспроможність економіки та значне відставання країни в соціально-економічному розвитку.

Такий шлях обумовлює необхідність істотних перетворень в інституційному середовищі ведення бізнесу в Україні, формування сприятливого інноваційного клімату, активізації досліджень і розробок, здійснення прориву у сфері використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. Україні належить подолати значне відставання за рівнем інноваційної активності підприємств порівняно з розвиненими країнами світу і, насамперед, своїми сусідами – країнами ЄС. В Україні цей показник не перевищує 20 % (за даними обстежень інноваційної діяльності), тоді як середній показник по ЄС становить 44 %. Не відповідають інноваційному курсу і низькі витрати на дослідження і розробки, особливо у промисловості України.

Перехід до інноваційного типу розвитку ставить питання про місце і роль країн у сучасному світі. Наразі Україна перебуває у глибокій кризі. Потенціал інноваційного розвитку не сформовано. Якщо в найближчі роки не вдасться започаткувати процеси, які нарощуватимуть інноваційний потенціал, створюватимуть механізми інноваційного розвитку, поступово переводячи економіку на інноваційну основу, то Україна неминуче й остаточно перетвориться на сировинний придаток розвинених країн.

Не відповідають завданням розвитку національної інноваційної системи умови правової охорони інтелектуальної власності в Україні, не належним чином ведеться облік об'єктів права інтелектуальної власності та нематеріальних активів. Це є

причиною низької патентної активності науково-промислового комплексу і того, що частка інтелектуальної власності та нематеріальних активів в основних фондах за бухгалтерськими документами вкрай низька.

Сьогодні в Україні збереглося близько 500 науково-технічних і конструкторських організацій, що об'єднують понад 60 тис. висококваліфікованих фахівців, які на сьогодні розосереджені й не використовуються у пріоритетних інноваційних напрямках. У розвинених країнах кількість осіб, зайнятих у науці, подвоюється кожні 10 років, а в Україні вона скоротилася за останні 5 років майже в 2 рази, 600 тис. учених виїхали за кордон. Однією з головних причин цього є нестабільність роботи наукових організацій, відсутність відповідної матеріально-технічної бази. Не відповідають сьогоденню умови та темпи створення інноваційної інфраструктури (технопарки, технополіси, інкубатори, банки, фонди та ін.) [3].

Важливу роль у реалізації інновацій відіграють спеціальні інститути інноваційного розвитку. В Україні функціонують інноваційні центри, науково-навчальні центри, інноваційні бізнес-інкубатори, центри інновацій і трансферу технологій, центри комерціалізації інтелектуальної власності, регіональні центри науки, інновацій та інформатизації, інноваційно-технологічні кластери, консалтингові фірми, венчурні фонди. Найбільш ефективними стали технологічні парки [4].

Для вирішення зазначених проблем інноваційного процесу на всіх рівнях (держава - галузь - регіон - підприємство) необхідно сформувати діючий ефективний механізм щодо здійснення та активізації інноваційної діяльності для створення відповідних умов щодо успішного впровадження інновацій, стимулюючих факторів цього процесу та їх інвестиційного забезпечення. Насамперед це стосується удосконалення законодавчо-нормативної бази; формування відповідної інноваційної інфраструктури щодо керівництва, координації, стимулювання та контролю впровадження інновацій; розробки ефективного механізму інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності; активної участі суб'єктів господарювання, науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів, проектно-пошукових та інших організацій [5].

Підсумовуючи усе вищесказане, необхідно зазначити, що інноваційна діяльність у повному обсязі має комплексний, системний характер і охоплює такі види роботи, як пошук ідей, ліцензій, патентів, кадрів, організацію дослідницької роботи, інженерно-технічну діяльність, яка об'єднує винахідництво, раціоналізацію, конструювання, створення інженерно-технічних об'єктів, інформаційну та маркетингову діяльність. Усе це створює прогресивні умови для інноваційного розвитку та активізації інноваційних процесів. Отже, забезпечення рівня конкурентоспроможності вітчизняних наукових досліджень на внутрішньому і міжнародному ринках повинно стати основним напрямком сучасної політики держави у сфері активізації інноваційної діяльності, що сприятиме підвищенню ефективності виробництва. Саме від цього нині найбільшою мірою залежать можливості реалізації інноваційних процесів і забезпечення високої ефективності національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» 4 липня 2002 року №40-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, №36, ст. 266.
2. Бурлака В. Пріоритети інноваційного розвитку в українській економіці / В. Бурлака // Діловий вісник. 2010. – №12.
3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб. – К.: Держкомстат. 2010. – С. 7–17.
4. Микитюк П. П. Інноваційна діяльність: навч. посіб. / П. П. Микитюк, Б. Г. Сенів. – К.: Центр навч. літ., 2009. – 320 с.
5. Постанова Верховної Ради України «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу інноваційної діяльності в Україні» 16 червня 2004 року №1786- IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, №43-44, ст. 494.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМКИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Цюпка Ольга Іванівна, студент III курсу навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального
адміністрування, к.е.н., доцент, **Грущенко Олена Анатоліївна**

Основною метою будь-якого інвестора є отримання певної віддачі від вкладання капітальних ресурсів, а головною характеристикою інвестиційного клімату є саме спроможність економіко-правового поля забезпечити цю віддачу. Одним із базових орієнтирів державної економічної стратегії має бути максимальне зближення параметрів підприємницького та інвестиційного клімату [1]. Саме через недостатню задоволеність інвесторами від своїх вкладень, питання проблематики залучення іноземних інвестицій в Україну є досить актуальним.

На меті розгляду цієї теми стоїть з'ясування питання щодо проблем які постають на шляху інвесторів перед здійсненням інвестування.

Перше завдання у сфері залучення іноземного капіталу в економіку України полягає у тому, щоб припинити відтік українських капіталів за кордон і повернути їх. Другий важливий аспект створення сприятливого інвестиційного клімату полягає в стабільній податковій системі, що передбачає невисокий рівень обкладання прибутків і побудована на тих же логічних засадах, що й системи оподаткування в розвинених капіталістичних країнах.

Світова практика сучасного бізнесу пов'язана з постійною співпрацею з різними аудиторськими, консалтинговими та іншими фірмами. Те, що фірми не мають середовища, гідного, з позицій іноземного інвестора, довіри, суттєво погіршує його враження від підприємницького клімату в Україні [2, с. 36]. А тому вважають за краще мати справу з іноземними фінансовими установами та банками. Це спонукає їх здійснювати іноземні інвестиції у банківську сферу та відкривати філії іноземних банків. Проте в стратегічному контексті таке відокремлення

фінансових потоків українського та іноземного капіталів ослаблює фінансову систему країни. Інвестори також звертають увагу на нерозвиненість державних інституцій, які мають здійснювати супровід іноземних інвесторів.

Варто зазначити, негативні характеристики інвестиційного клімату в Україні:

По-перше недосконалість правового поля, цей чинник зазвичай називають першим, оскільки перешкоди, з якими передовсім стикається інвестор, мають адміністративно-правовий характер. Йдеться про нестабільність, суперечливість, заплутаність регуляторного поля, численні підзаконні акти, бюрократизм та корупцію, неврегульованість системи захисту прав власності, слабкість судової системи [3, с. 47].

По-друге політична нестабільність, часта зміна урядів, обіцянки різко змінити політичний курс та умови ведення бізнесу аж до націоналізації майна інвесторів, які виголошують різні політичні сили, політичні скандали, і особливо в передвиборчий період, не сприяють іноземним інвестиціям.

Такий чинник як непередбачуваність і непрозорість державної політики, цей чинник суттєво ускладнює довгострокове планування діяльності компанії. Інвестори скаржаться, зокрема, на раптовість ухвалення деяких рішень, прийняття актів, які набувають чинності або негайно, або мають зворотну дію. Неврегульованість законодавчого забезпечення процесу інвестування, тут йдеться про часті зміни умов залучення іноземних інвестицій. Вузькість та неструктурованість внутрішнього ринку, а саме низький рівень доходів підприємств та населення призводить до недостатнього рівня внутрішнього попиту та, що не менш важливо, унеможливорює кваліфіковану поведінку покупців, які змушені здебільшого вибирати якнайдешевшу продукцію [4, с. 270].

Важливим чинником є обтяжлива митна політика, адже інвестори звертають увагу на перешкоди для ввезення необхідного устаткування, сировини та комплектуючих і вивезення продукції. І на останок це низька якість життя, йдеться про можливості надати житло, побутові, транспортні послуги, гарантувати особисту безпеку іноземців на території України. Якщо в Києві та інших обласних центрах є

щодо цього суттєві позитивні зміни, то на решті території України ситуація незадовільна.

Отже, підсумовуючи все вищезазначене варто вказати, що вихід з цієї ситуації вбачається у скорегуванні державної програми залучення іноземних інвестицій щодо питання про сертифікацію інвестиційних проектів. Державним органам, компетентним у цьому питанні, варто розгорнути підготовку фахівців зі складання й аналізу бізнес-планів, проводити сертифікації й конкурси бізнес-планів інвестиційних проектів, переможцями яких визнавати проекти, реалізація яких одночасно максимально задовольняє пріоритети економічного розвитку країни і здатна дати максимально можливий прибуток іноземному інвестору.

Адже використання іноземних капіталовкладень дає можливість вирішенню таких проблем соціально-економічного розвитку: освоєння незатребуваного науково-технічного потенціалу України, просування українських товарів і технологій на зовнішній ринок, створення нових робочих місць і освоєння передових форм організації виробництва, освоєння досвіду цивілізованих відносин у сфері підприємництва, сприяння розвитку виробничої інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013-2018 роки [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-%D1%80>.
2. Прядко И. Все на выход. Почему иностранные инвесторы бегут из Украины / И. Прядко. Корреспондент. – 2013. – 22 июля.
3. Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні // Офіційний вісник України. – 2011. – № 28. – Ст. 1173.
4. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004. - 272 с.

ІНВЕСТИВАННЯ У СФЕРІ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Повх Микола Миколайович, студент III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, к.е.н., доцент, **Грущенко Олена Анатоліївна**

В умовах посилення глобалізації та поглиблення євроінтеграційних процесів українські підприємства отримують нові можливості щодо доступу на світові промислові ринки, що у свою чергу обумовлює необхідність підвищення конкурентоспроможності та модернізації економіки України. Адже для того, щоб гідно відповідати на виклики сучасності та ефективно конкурувати із іноземними виробниками на світових ринках, Україна має у повній мірі використовувати ті переваги, якими вона володіє ще з радянських часів. Космічна галузь складає одну із значних конкурентних переваг вітчизняної економіки, яка до нашого часу так і не була повністю реалізована.

Сутність та механізм відтворення космічної галузі, а також значення і закономірності її розвитку були висвітлені у вітчизняній науковій економічній літературі. Належне місце в розробці даної наукової тематики займають праці Алексєєва Ю.С., Бендикова М.А., Варналія З.С., Дульської І.В., Рогача О.І., Сіденка В.Р., Циганова С.А., Черкасової А.В., Шевцова А.І.

Українське законодавство визначає, що є необхідність у залученні інвестицій у космічну галузь, зокрема, це визначено в ч. 3 ст. 3 Закону України “Про державну підтримку космічної діяльності”: метою державної підтримки космічної діяльності є створення економічних умов і надання гарантій для залучення інвестицій (у тому числі іноземних) в розвиток космічної галузі [1]. Одним з основних напрямів космічної галузі України є модернізація існуючих та створення нових зразків ракетної та ракетно-космічної техніки. Реалізація такого напрямку дозволяє зменшити бюджетне навантаження, позбавитися залежності від традиційних партнерів, об'єднати нові технології сторін для створення ракетно-космічної техніки

з більш високими характеристиками та отримати фінансову підтримку за рахунок комерційних пускових послуг. На сьогодні космічна галузь України співпрацює з 208 компаніями й організаціями різних регіонів світу: в американському регіоні - із 44 компаніями, європейському - 56, азіатсько-Тихоокеанському - 34, у країнах Близького Сходу та Африки - 74 компаніями [2].

Українські підприємства, які займаються науковими дослідженнями та виробництвом високотехнологічної космічної продукції використовують всі можливі шляхи пошуку джерел фінансування для своїх проектів: бюджетні кошти, залучають приватний капітал, використовують нерозподілений прибуток підприємства, беруть позики як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках, укладають міжнародні контракти.

Найбільш комерціалізованими й інноваційно-перспективними напрямками космічної діяльності в Україні є: космічний зв'язок; запуски корисних навантажень на орбіту; дистанційне зондування Землі; геоінформаційне картографування; навігація рухливих об'єктів на суші й морі; послуги природно-кліматичного моніторингу; космічні послуги соціального призначення й ряд інших. В Україні фінансування зазначених програм відбувається за державні кошти. Доля ж залучених коштів іноземних компаній незначна. На реалізацію космічних програм до 2032 року Кабінетом міністрів України передбачено 38,5 млрд грн (4,8125 млрд дол.). Це приблизно складає 2 млрд грн (250 млн дол.) на рік. У порівнянні НАСА витрачає 18,72 млрд дол. на рік серед них "Дослідницькі системи" (20,0 %) та "Експлуатація космічних систем" (32,8 %) [3].

Останніми розробками у космічній галузі є винаходи учених-механіків спільно з фахівцями "ДБ КБ Південне імені М.К. Янгеля", які розробили спеціальний модуль відведення третього ступеня ракети-носія, який, серед іншого, пропонується використовувати для відведення з орбіти третього ступеня ракети-носія "Циклон 4М" і космічних апаратів, що відпрацювали термін свого існування.

Модель стратегічного управління інвестуванням високотехнологічного підприємства, основою якої є стратегічне планування, або процес формування, оцінки і прийняття стратегій розвитку підприємства, передбачає позиціонування

підприємств ракетно-космічної галузі зокрема на міжнародному ринку, що значною мірою визначається своєю специфікою і формується умовами зовнішнього середовища та перспективами розвитку при досягнутому рівні стратегічного управління. Водночас стратегія міжнародного інвестиційного співробітництва підприємства є однією із важливих складових стратегічного плану підприємства й системи його стратегічного управління.

Процес розробки інвестиційної стратегії підприємства включає такі основні етапи: аналіз тенденцій розвитку світового ринку космічних товарів і послуг, зовнішньої політики і прогноз фінансування космічних програм різних країн світу; узагальнення міжнародних договорів, конвенцій, декларацій, двосторонніх міжнародних договорів України; розробка довгострокової стратегії міжнародного співробітництва з урахуванням наявного і прогнозованого стану на зовнішніх ринках, а також можливостей та очікуваних змін в умовах функціонування галузі, підприємства; аналіз науково-технічного і кадрового потенціалу, джерел фінансування головних напрямів розвитку міжнародного співробітництва підприємства; вивчення цін на конкретні вироби і формування оптимальної ринкової ціни [1].

Отже, слід зазначити, що актуальність і гострота проблеми забезпечення прискореного розвитку економіки України свідчить про об'єктивну необхідність подальшого дослідження механізмів фінансування відтворювальних процесів у космічній галузі України. Комплексного аналізу потребує стратегія розбудови міжнародного співробітництва у космічній галузі, а також напрямки гармонізації вітчизняного нормативно-правового поля у сфері регулювання інвестицій у космічну галузь із відповідними нормами законодавства ЄС. Таким чином, актуальність проведення подальших досліджень у даному напрямку є беззаперечною.

Список використаних джерел:

1. Бухун Ю.В. Особливості фінансування космічної галузі в Україні / Ю.В. Бухун // Вісник економіки транспорту і промисловості. — 2013. — Вип. 42. — С. 206—210.
2. Горбулін В.П. Космічна галузь України: пріоритетні напрями діяльності в нових умовах/ В.П. Горбулін, В.С. Шеховцов, А.І. Шевцов //Стратегічні пріоритети. Сер.: Політика. — 2016.— № 1. — С. 5 — 12.
3. Дегтярев О.В. Основні напрямки комерціалізації ракетно-космічної галузі (на прикладі ДКБ «Південне») // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інвестиційні стратегії сталого розвитку». – Дніпропетровськ. – Т. 1, 27-28 лютого 2013 р. – С. 38-42.
4. Закон України “Про державну підтримку космічної діяльності” ВВР, 2000, № 22, ст.172. [Електронний ресурс]: [Режим доступу]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1559-14>.
5. Річні звіти НАН України / Головна сторінка публічного порталу НАН України [Електронний ресурс]: [Режим доступу]. – <http://www.nas.gov.ua/UA/Activity/reports/Pages/default.aspx>.

ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ ШЛЯХОМ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Рассохін Богдан Сергійович, студент III курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування, к.е.н., доцент, **Грущенко Олена Анатоліївна**

Стан інвестиційного потенціалу підприємства детермінується його активністю, спрямованістю на досягнення стратегічних цілей. Під інвестиційним потенціалом підприємства частіше розуміють сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріальні, фінансові, інтелектуальні, науково-технічні та інші ресурси, необхідні для здійснення інвестиційної діяльності [1, с. 160].

На даний момент макроекономічні показники України залишаються на периферії світових потенційних показників.

Факторами, які однозначно негативно впливають на формування інвестиційного потенціалу вітчизняних підприємств є:

1. Неконкурентоспроможність підприємств, яка обумовлена застарілістю традиційних галузей промисловості. Як наслідок ми отримуємо масову збитковість останніх і втрату ринків, що виражається у падінні внутрішнього виробництва, скороченні робочих місць, поганому фінансовому стані суб'єктів господарювання.

2. Пригнічений стан грошово-кредитної системи внаслідок стрімкої девальвації гривні та інфляції цін, що закупорює процес заощадження, обороту й інвестування національного капіталу та спричиняє вилучення іноземних інвестиційних і кредитних ресурсів з економіки.

3. Погіршення стану банківського сектора, він майже не концентрує грошові заощадження громадян, не виступає суб'єктом міжбанківського кредитування, хоча важливою функцією за сучасних умов є посередництво в міжнародному обігу позикових капіталів. За такого стану банківського сектору не відбудеться й

відновлення промислового виробництва. Саме інвестиції формують виробничий потенціал.

Інвестиційна діяльність є одним з основних засобів зростання національного доходу. Все це зумовлює необхідність аналізу інвестиційної діяльності її сучасного стану та розвитку в Україні для подальшого виявлення основних напрямів розвитку інвестиційного потенціалу підприємств країни.

Шляхом підвищення та покращення інвестиційного потенціалу української економіки є залучення коштів іноземних інвесторів. Головними інструментами у залученні інвестицій є реальне, а не формальне покращення інвестиційного клімату, зменшення бюрократичних процедур передбачених чинним законодавством, спрощення реєстраційних вимог та вжиття радикальних заходів щодо дієвого захисту інвестицій [2, с. 74].

Виходом із актуального стану є створення та впровадження раціональної інвестиційної політики, в якій пріоритет матимуть система державного регулювання й реформування структури власності на основі приватизації та концепції технічного переоснащення промислового виробництва із залученням коштів іноземних інвесторів. Це забезпечить підвищення інвестиційної активності за наявності певних економічних передумов, якими є:

- залучення іноземних інвестицій;
 - збільшення обсягів інвестиційних ресурсів, які формують виробничий потенціал на новітній науково-технічній базі;
 - ефективне використання інвестицій;
 - створення динамічного експортного потенціалу, що може швидко адаптуватися до кон'юнктури зовнішнього ринкового середовища;
 - розвиток виробництва продукції виробничо-технічного призначення [3, с. 101].
- Важливо обрати пріоритети в інвестиційному процесі, які б забезпечили найвищий рівень ефективності використання інвестиційного потенціалу.

Українські суб'єкти господарювання не мають доступних цінових інвестиційних ресурсів, що значно гальмує процес модернізації та виходу на конкурентний рівень виробництва. Це обумовлюється відсутністю однозначної та

актуальної нормативно-правової бази регулювання інвестиційної діяльності за участі вітчизняних та зарубіжних інвесторів, а також загальноекономічними проблемами, що характеризуються загальною відсталістю та неконкурентністю української економіки на світових ринках, та іншими причинами, які є передумовою низького рівня розвитку.

Список використаних джерел:

1. Юхновський І.В. Сутність та структура інноваційно-інвестиційного потенціалу економіки: основні підходи та напрями формування / І.В. Юхновський // Український соціум. — 2010. — № 2. — С. 159—171.
2. Орлова Н.С. Аналіз шляхів підвищення інвестиційної активності в Україні / Н.С. Орлова, А.І. Іващенко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. — 2013. — № 2. — С. 73—76.
3. Даниленко А.А. Світові тенденції та особливості розвитку прямих іноземних інвестицій / А.А. Даниленко // Фінанси України. — 2009. — № 4. — С. 99—108.

ТИПИ КОНЦЕСІЙНИХ УГОД, ЇХ РОЛЬ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Руденко Софія Віталіївна, студент III курсу навчально-наукового інституту
№ 1 Національної академії внутрішніх

Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального
адміністрування, к.е.н., доцент, **Грущенко Олена Анатоліївна**

Закон України «Про концесію» визначає правові, фінансові та організаційні засади реалізації проектів, що здійснюються на умовах концесії, з метою модернізації інфраструктури та підвищення якості суспільно значущих послуг [1].

Багато уваги приділяється міжнародній практиці, яка виокремлює основні типи концесійних угод, зокрема:

- BOT (Build - Operate - Transfer) - "Будівництво - управління - передача". Концесіонер здійснює будівництво і експлуатацію (в основному - на правах власності) впродовж встановленого терміну, після чого об'єкт передається державі;

- BTO (Build - Transfer - Operate) "Будівництво - передача - управління". Концесіонер будує об'єкт, який передається державі (концеденту) у власність відразу після завершення будівництва, після чого він передається в експлуатацію концесіонеру;

- BOO (Build - Own - Operate) - "Будівництво - володіння - управління". Концесіонер будує об'єкт і здійснює його експлуатацію, володіючи ним на правах власності, термін дії якого не обмежується;

- BOOT (Build - Own - Operate - Transfer) - "Будівництво - володіння - управління - передача" - володіння і користування побудованим об'єктом на правах приватної власності здійснюється впродовж певного терміну, після закінчення якого об'єкт переходить у власність держави;

- BBO (Buy - Build - Operate) - "Купівля - будівництво - управління" - форма продажу, яка включає відновлення або розширення об'єкту. Держава продає об'єкт приватному сектору, який його вдосконалює з метою ефективного управління [2].

У договорі про концесію може передбачатися надання в експлуатацію державою за плату не тільки підприємств, але, головним чином, землі з правом видобутку корисних копалин. На відміну від приватизації, власність залишається в руках держави, незважаючи на те, що левову частку прибутку і, нерідко, податкові пільги отримує приватний інвестор. На відміну від оренди, концесійні договори мають терміни, що обчислюються десятиліттями.

Головна змістовна відмінність концесії від типового тендеру на підрядні роботи полягає в орієнтації концедента на результат, а не на спосіб його досягнення. Наприклад, результатом реалізації концесійного проекту будівництва автодороги є не будівництво, а експлуатація дороги. У сучасних умовах концесії є специфічною формою залучення іноземного капіталу. Економічний зміст категорії "концесія" складають відносини між державою і приватним капіталом з приводу управління державною власністю на основі приватної ініціативи в рамках договірних відносин.

У сучасних умовах концесії виступають специфічною формою залучення іноземного капіталу.

Найбільша привабливість для держави концесійної форми використання приватного капіталу при здійсненні інфраструктурних інвестиційних проектів визначається наступними чинниками:

- висока вартість інфраструктурних об'єктів;
- тривалі терміни окупності й повернення вкладених в проекти капіталів;
- тривалі періоди амортизації основного капіталу;
- значні технічні, соціально-економічні і політичні ризики;
- високий рівень міжвідомчості та інституційності (у проектах, як правило, бере участь велика кількість суб'єктів господарювання з різних галузей економіки і сфер діяльності, центральних, регіональних і місцевих органів влади);
- необхідність додаткових гарантій з боку держави;

Ці чинники відіграють визначальну роль при здійсненні міжнародних інвестиційних проектів в різних країнах світу. Вони свідчать, що замовниками проектів повинна бути держава, а інвесторами - в основному приватний капітал. Частково можуть використовуватися бюджетні кошти федеральних і місцевих

органів влади, але, як правило, за комерційної форми фінансування проектів вони не відіграють вирішальної ролі, а швидше виконують допоміжні функції - підтримку на початковому етапі інвестування, "розширення" "вузьких місць"; надання гарантій.

Законодавством України передбачено надання іноземним інвесторам прав на розробку та освоєння відновлюваних і невідновлюваних природних ресурсів. Така діяльність має здійснюватися з урахування вимог, сформульованих у главі 15 ГКУ "Використання природних ресурсів у сфері господарювання", на підставі концесійних договорів, які укладаються з іноземними інвесторами Кабінетом Міністрів України або іншим уповноваженим органом, згідно з порядком, регламентованим законодавством України про надра [3].

Отже, ефективність реалізації концесійного проекту може розглядатися державою подвійно. З одного боку, держава прагне забезпечити вищу якість послуг, що надаються, при збереженні рівня витрат, а з іншого - знизити витрати на виробництво послуг при збереженні їх якості. Не слід вважати, що за рахунок концесії можна досягти понад -високих економічних показників та вирішити всі проблеми. Аналіз міжнародної концесійної практики засвідчив, що в середньому економічний ефект від впровадження концесії може складати від 5 до 15%. Враховуючи великі обсяги капітальних вкладень за деякими проектами, економія може сягнути сотні мільйонів доларів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про концесію». [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/main/155-20.
2. Медведева Н. П. Поняття гірничої концесії: її юридична природа та особливості концесійних правовідносин / Н. П. Медведева // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. - 2006 . - № 34 . - С. 411-418.
3. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]. – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ЄС

Садченко Марина Михайлівна, доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, к.ю.н.

Толочко Олена Олегівна, курсант III курсу Навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ

На даний момент багато уваги науковцями-правовиками приділяється податковій (фіскальній) системі, її недолікам для того, аби проаналізувати та зробити вірні висновки для покращення системи по сплаті податків, встановленню нових та удосконаленню старих штрафних (фінансових) санкцій.

У даний час в Україні ставка податку для всіх однакова незалежно від соціального статусу, статевої ознаки, політичних поглядів, але ставки є досить високими і велика кількість громадян не згодні з законодавством та багато людей вважають не правильним сплачувати податки в повній мірі.

Тіньова економіка в Україні є однією з найбільших перешкод розвитку конкурентоспроможності країни, зростання соціальних стандартів життя населення та інтеграції в європейське співтовариство. Вона є відображенням активної криміналізації економічних процесів, високої корумпованості органів державної влади та низької правової і податкової культури юридичних та фізичних осіб. На даний час з проблемами присутності тіньової економіки стикаються майже всі країни світу. В одних її обсяги фіксуються на рівні, що не має значного впливу на економіку, а в інших — є свідченням існування відтворювальної системи тіньових економічних відносин. До другої категорії, на жаль, відноситься Україна, обсяги тіньової економіки якої за різними джерелами фіксується на рівні 46.8% ВВП, коли в країнах Європейського Союзу (далі ЄС): у Німеччині – 15.3%, Греції – 26.5%, Франції – 14.7%, Італії – 26.8%, Великобританії – 12.2% , Іспанії – 22.2%, Люксембурзі – 9.4 %.

Податковими правопорушеннями є протиправні діяння платників податків, установлених Податковим кодексом України (далі ПКУ) та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (п. 109.1 ПКУ).

Податкова система — це сукупність податків, зборів, інших обов'язкових платежів і внесків до бюджету і державних цільових фондів, які діють у встановленому законом порядку. Складається з прямих і непрямих податків. Прямі встановлюються безпосередньо на дохід або власність платника податків, непрямі включаються у вигляді надбавки до ціни товару і сплачуються споживачем.

За порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі види юридичної відповідальності (п. 111.1 ПКУ):

- фінансова;
- адміністративна;
- кримінальна.

Фінансова відповідальність застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) та/або пені (п. 111.2 ПКУ).

Штрафи включаються до поняття грошового зобов'язання платника податків. Таким чином згідно з п. 14.1.39 ПКУ вважається сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію.

Граничні строки застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) до платників податків відповідають строкам давності для нарахування податкових зобов'язань, визначеним ст. 102 ПКУ (п. 114.1 ПКУ).

Тобто згідно з п. 102.1 ПКУ контролюючий орган має право провести перевірку та самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених ПКУ, не пізніше закінчення 1095 дня (2555 дня у разі проведення перевірки контрольованої операції відповідно до ст. 39 ПКУ) [2, с. 187].

Податковий борг (недоїмка) — податкове зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), самостійно узгоджене платником податків або узгоджене в адміністративному чи судовому порядку, але не сплачене у

встановлений строк, а також пеня, нарахована на суму такого податкового зобов'язання.

Пеня – плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (без урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання.

Штрафна санкція (штраф) – плата у фіксованій сумі або у вигляді відсотків від суми податкового зобов'язання (без урахування пені та штрафних санкцій), яка справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним правил оподаткування, визначених відповідними законами.

Податкова система в Україні значно відрізняються від податкової системи у країнах-членах ЄС, тому пропоную проаналізувати та порівняти ці дві податкові (фіскальні) системи.

В сучасних умовах порівняння української податкової системи з її аналогами в країнах-членах ЄС потрібно для визначення конкурентоспроможності нашої країни на світовому ринку товарів та інвестицій. Крім цього, Україна прагне бути на рівні з країнами ЄС, а отже нам потрібно розуміти у чому ми їм поступаємося.

У статті 167.1 ПКУ визначено, що ставка податку становить 18% бази оподаткування, але якщо база оподаткування у календарному місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, то до суми такого перевищення застосовується ставка 20%, в той час як у країнах ЄС максимальні ставки податку становлять: у Німеччині – 50%, Греції – 49%, Франції – 42%, Бельгії та Ірландії – 43%, Італії – 36%, Великобританії, Нідерландах, Іспанії, Португалії – 35%, Люксембурзі – 34 %.

За всіма видами основних податків (ПДВ, податок з корпоративного прибутку, податок з доходів громадян, обов'язкові збори соціального страхування) навантаження в Україні є вищим або на рівні середнього за країнами ЄС. Як приклад можу привести наступне: ставка ПДВ в Україні - 20%, в ЄС - 19,4%; податок з прибутку - відповідно 25,0% і 27,4%; соціальні внески підприємств -39,0% і 24,7%. Тільки за рівнем акцизних зборів, які є найефективнішими регулюючими

податками, середні ставки в Україні (2,1% до ВВП) є нижчими, ніж в країнах ЄС (3,1%) [3, с. 264-265].

Лідирує за рівнем корпоративного податку на прибуток Франція зі ставкою у 38%. У п'ятірці лідерів рейтингу також Португалія та Італія, де податок на прибуток компаній становить 31,5% і 31,4% відповідно, у Німеччині корпоративний прибуток складає 30,2%, а у Польщі наближається до українського рівня і складає 18%.

В Україні податок на прибуток юридичних осіб становить 18%, майже така ж ставка у Швейцарії – 17,95%. У Польщі – 19%, в Румунії – 16%.

Тільки з податку на прибуток підприємств фіскальна ефективність української системи може бути порівняна з аналогічними європейськими країнами: цей податок дорівнював в Україні 4,7% ВВП, а у країнах ЄС - 3,1%.

Значно гірше виконується українською податковою системою й регулятивна функція. Наприклад, ПДВ у європейських країнах стягується за декількома ставками для різних за соціальною й економічною значимістю груп товарів і послуг, що забезпечує відповідну зацікавленість щодо їх виробництва і споживання. В Україні ж, як відомо, застосовується єдина ставка, що позбавляє цей податок регулюючого впливу [3, с. 267-268].

Отже, ми можемо зробити висновок з вищенаведеного порівняльного аналізу, що податкова система України має суттєві вади і є набагато обтяжливою як для ведення бізнесу, так і для споживчого попиту порівняно з податковими системами країн ЄС. В країнах ЄС громадяни сплачують податки належним чином, що дає змогу країнам розвиватися та розквітати. Податкова (фіскальна) система України має бути реформована у частині зниження загального податкового навантаження, зміни структури рівня оподаткування, покращення податкового клімату, вдосконалення виконання фіскальної та регулюючої функцій податків, реорганізації самої податково-митної служби тощо. Крім цього, підготовка реформаційних змін повинна відбуватись випереджаючими темпами для того, щоб не відновлювати наше відставання.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755- VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14. С. 112.
2. Фінанси підприємств (за модульною системою навчання): теоретично-практичний посібник. / Шило В.П., Ільїна С.Б., Доровська С.С. – К. : Професіонал, 2006. — 288 с.
3. Лондар С.Л. Фінанси: навч. посібник. - Вінниця: Нова Книга. - 2009. – 384 с.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Садченко Марина Михайлівна, доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, к.ю.н.

Жигadlo Марія Петрівна, курсант III курсу Навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ

В умовах структурної перебудови економіки України гострою проблемою є потреба у значних інвестиціях. У забезпеченні відродження та розвитку інвестиційної діяльності вирішальну роль відіграє науково обґрунтована державна інвестиційна політика.

Інвестиційна політика, що сприяє припливу капіталу в розвиток економіки, є невід’ємним компонентом стійкого зростання будь-якої цивілізовано функціонуючої економічної системи. Розгляд формування інвестиційної політики неможливий без дослідження концептуальних засад інвестиційної політики, зокрема обґрунтування форм, методів та інструментів інвестиційної політики, виявлення факторів, що впливають на неї [1]. Правове забезпечення інвестиційної діяльності, регламентація та створення сприятливого інституційно-правового механізму для суб’єктів інвестиційного процесу є одними з найдієвіших інструментів підтримки державної інвестиційної діяльності.

Інвестиційна діяльність відіграє значну роль в економічних процесах країни. Запроваджується інновації, розвивається інфраструктура загалом, з’являються нові робочі місця. Серед вітчизняних вчених, які досліджували проблему залучення інвестицій в економіку України та створення сприятливого інвестиційного клімату були: Л.І. Гладка, П.І. Зачепило, О.В. Прокопенко.

Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об’єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект [2].

Для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної діяльності, тобто створено різні умови діяльності поряд з вітчизняними інвестиціями. Інноваційною діяльністю є сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність" з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності [2].

Стосовно факторів організаційного характеру, які стримують залучення іноземних інвестицій, слід виділити такі: обмеження в отриманні необхідної інформації, проблеми з нестандартизованим порядком реєстрації інвестицій, стан фінансово-кредитної системи, негнучка система оподаткування, численні ліцензії, квоти, мита, високий рівень корупції [3, с. 37].

Об'єктами інвестиційної діяльності є нові та модернізовані основні фонди й обігові кошти в усіх сферах і галузях народного господарства, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права.

Джерела фінансування інвестиційної діяльності – власні фінансові ресурси інвесторів (прибуток, амортизаційні відрахування, грошові нагромадження, заощадження громадян, юридичних осіб та ін.), позичені кошти інвесторів (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити), залучені кошти інвесторів 137 (кошти від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб), бюджетні інвестиційні асигнування.

Інвестиційна діяльність є складною за своїм змістом і містить комплекс різноманітних дій, які називаються інвестиційним циклом. Під цим терміном слід розуміти комплекс заходів від моменту прийняття рішення щодо інвестування до завершальної стадії — досягнення окупності вкладень і отримання запланованого результату - прибутку або соціального ефекту.

Повернення іноземної інвестиції, а також прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, здійснюється іноземним інвестором з інвестиційного рахунку в гривнях та в

іноземній валюті за прямою або портфельною інвестицією на інвестиційний рахунок іншого іноземного інвестора [4, с. 3].

На підставі вищевикладеного варто зазначити, що питання залучення та використання іноземних інвестицій в економіку України постає дуже гостро. Україна зацікавлена у залученні і оптимальному використанні іноземних інвестицій, однак для цього необхідно створити ефективну систему державного регулювання інвестиційної діяльності.

Вітчизняна практика підтримки інвестиційної діяльності є недостатньо ефективною. Негативну роль відграє перевага, яка надається методам прямого адміністрування. Стимулом до інвестиційної діяльності має бути збільшення прибутку (доходу) інвестора, що забезпечується непрямими методами регулювання. Проте в цілому говорити про досконалість створеної законодавчої бази в Україні поки що зарано. У чинному законодавстві продовжує існувати багато суперечностей, що заважають запровадженню та нормальному функціонуванню моделі інвестиційного розвитку [5].

Вирішення даного питання повинно стати пріоритетним, адже від ефективності інвестиційної політики залежить стан виробництва, положення та рівень технічного оснащення основних фондів підприємств народного господарства, можливості структурної перебудови економіки, рішення соціальних та екологічних проблем. Інвестиції являються основою для розвитку економіки.

Список використаних джерел:

1. Яценко А.В. Формування інвестиційної політики зі стратегічних позицій розвитку України / А.В. Яценко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 8. – С. 12–17.
2. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.01.1991. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
3. Гладка Л.І., Ковальова Д.Д., Ковдря Ю.В. Особливості залучення іноземних інвестицій в економіку України. Економіка і регіон. № 2(31). 2012. С. 36-39.

4. Аналіз джерел фінансування інвестиційних проектів В Україні Трофимчук А. О., Ткаченко В. В., 2013. – С. 10.

5. Гордієнко А.В. Нормативно-правове регулювання іноземних інвестицій в Україні / А. В. Гордієнко // Митна справа. - 2015. - № 4(2). - С. 259-266.